

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Ana Bilim Dalı

**HAYAT BOYU ÖĞRENMEYE İLİŞKİN ARAŞTIRMALARIN SOSYAL AĞ
ANALİZİ İLE İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Neslihan KESER

Danışman: Prof. Dr. Bünyamin ATICI

Elazığ, 2018

T.C.
Fırat Üniversitesi

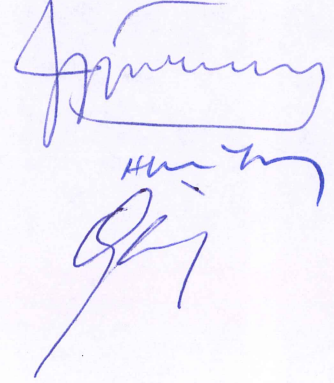
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Ana Bilim Dalı

Neslihan KESER'in Bünyamin ATICI danışmanlığında hazırlamış olduğu Hayat Boyu Öğrenme'ye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi İle İncelenmesi başlıklı tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih vesayılı kararı ile oluşturulan jüri tarafından 09/07/2018 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğu ile başarılı sayılmıştır.

Jüri Üyeleri: (unvan sırasına göre) *

- 1: Prof. Dr. Bünyamin ATICI (Danışman)
- 2: Prof Dr. Halil İbrahim YALIN
- 3: Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ÖZDEMİR

İmza



Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih vesayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ayşegül GÖKHAN
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, ünvan, adı soyadı danışmanlığında hazırlamış olduğum "Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi İle İncelenmesi" adlı yüksek lisans/doktora tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

Neslihan KESER

09/07/2018

ÖN SÖZ

Tez çalışmamda planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren danışmanım Sayın Prof. Dr. Bünyamin ATICI'ya teşekkürlerimi borç bilirim. Ayrıca benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen bu hayattaki en büyük şansım olan aileme sonsuz teşekkürler.

Neslihan KESER

Elazığ, 2018

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi İle İncelenmesi

Neslihan KESER

Fırat Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Ana Bilim Dalı

Elazığ, 2018, Sayfa: XI+56

Bir konu hakkında yapılan çalışmaların incelenmesi o konu hakkındaki bilgi ağ yapısının oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Yapılan ilgili çalışmalar konu hakkındaki bilgi ağ yapısının oluşturulmasında önemli bir yer tutmaktadır. Hayat boyu öğrenme, kalkınma ve gelişmeyi sağlamanın en önemli aracı hâline gelirken bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu tez kapsamında hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmalar sosyal ağ analizi ile incelenerek hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısı ortaya çıkarılmış ve yıllar içerisindeki değişimi incelenmiştir. Araştırmanın verilerini Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan 47 adet yüksek lisans ve doktora tezi oluşturmuştur. Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının yıllar içerisindeki değişimini incelemek için çalışmanın verilerini oluşturan 2007-2017 yıllarını kapsayan tezler dört döneme ayrılarak incelenmiştir. Bu çalışmada hayat boyu öğrenme ile ilgili şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalardan farklı olarak sosyal ağ analizi yöntemi kullanmıştır. Sosyal ağ analizi yöntemi birçok alanda yaygın olarak kullanılmakta ve yapılan ölçüm sonuçlarını görsellerle zenginleştirmektedir. Bu tez çalışmasında oldukça işlevsel yardım menüsüne sahip UCINET 6 sosyal ağ analizi programı kullanılmıştır. UCINET 6 sosyal ağ analizi programı ile merkezileşme,

boylamsal ađ analizi ve ađ yoğunluğu olđuimleri yapılmış ve iğerisinde bulunan Netdraw programı ile ilgili gorseller oluşturulmuştur. Literatür incelemesi sonucunda hayat boyu öğrenme ile ilgili yapılmış olan tez ve makalelerin çoğunlukla yazılma amacını oluşturan 6 adet amaç kodlanarak matrisler oluşturulmuş ve sosyal ađ analizi ile incelenmiştir. Çalışma sonucunda dűřünce, algı, tutum incelemesi amacıyla yazılan tezlerin, hayat boyu öğrenme bilgi ađ yapısını oluşturmada önemli bir yere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Hayat boyu öğrenme bilgi ağının yıllar iğerisindeki değişimini incelemek için ayrılan dört dönemde, hayat boyu öğrenme bilgi ağını oluşturan tez yazılış amaçlarının farklı olduğu bulunmuştur. Ayrıca bir dönem iğerisinde tez sayısı arttıka tez yazılma amacının çeşitleneceği dűřünülürken tam tersi sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hayat Boyu Öğrenme, Bilgi Ağı, Sosyal Ağ Analizi

ABSTRACT

Master Thesis

Social Network Analysis of Researches related with Life-long Learning

Neslihan KESER

Firat University

Institute of Educational Sciences

Department of Computer and Instructional Technologies Education

Division of Computer and Instructional Technologies Education

Elazığ, 2018; page: XI+56

Analyzing a topic about written studies helps creating data network system about that topic. Written thesis take on important place at creating data network system about the topic. Lifelong learning gets the most important place at creating data network system about the topic. Lifelong learning gets the most important tool at improvement in quality of life. Analyzing these studies related to the topic becomes unavoidable. As part of the thesis researching at social network analysis of researches related with lifelong learning were emerged lifelong learning data network system, and change was data researched in a year. 47 post graduate and doctorate thesis placed at higher education institution national thesis center database create searching data. The theses covering the years 2007-2017, which constitute the data of working to examine the change in the structure of the lifelong learning information network over the years, have been examined in four turns. The study is different the others related to learning studies so far in terms of using social network analysis method. Social network analysis method is used lots of fields commonly. Results of evaluation enrich with visual things. UCINET that have quite functional menu at thesis study use 6 social network analysis programs. With UCINET 6 social network analysis program, centralisation longitudinal network analysis and network intensity measurements were done, and in it related to

Netdraw program's visuals was created. As a result of researching literature, written thesis and articles related to lifelong learning by coding 6 goals that mostly became writing aim were created matrix, and it is analysed with social network analyses. As a result of the study, at constructing data network, written thesis studies in the aim of seen on important place. It was seen constantly increasing the number of thesis related to lifelong learning during 2007-2017. During specific period time some thesis aims weren't studied and it was seen these isolated thesis aims that weren't constructed data network. As a result of the study, the theses written for the thought, perception, attitude study have found to have an important place in creating the lifelong learning information network structure. It has been found that the purpose of writing a thesis that constitutes a lifelong learning information network in four periods to examine the change in the lifelong learning network over the years is different. In addition, as the number of theses increases in a period, it is thought that the purpose of writing a thesis will vary, but the opposite is reached.

Key Words: Lifelong Learning, Information Network, Social Network Analysis.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	I
BEYANNAME	II
ÖN SÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT.....	VI
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XI
BİRİNCİ BÖLÜM	1
I. GİRİŞ	1
1.1. Araştırma Problemi.....	1
1.2. Araştırmanın Önemi	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	3
1.4. Sınırlılıklar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
II. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	5
2.1 Hayat Boyu Öğrenme Nedir?	5
2.1.1. Hayat Boyu Öğrenmenin Amacı Ve Önemi	6
2.2. Sosyal Ağ Analizi	7
2.2.1. Sosyal Ağ Analizi Bileşenleri.....	7
2.2.1.1 Merkezilik (Centrality) Ölçütleri	8
2.2.1.1.1. Yerel Olmayan Merkezilik Ölçütleri	9
2.2.1.1.2. Yerel Merkezilik Ölçütleri	10
2.3 Sosyal Ağ Analizinde Kullanılan Programlar	12
2.3.1. NodeXL	12
2.3.2. Pajek.....	14
2.3.3. Gephi.....	15
2.3.4. UCINET.....	16
2.4. Sosyal Ağ Analizinin Kullanıldığı Alanlar.....	18
2.5. Hayat Boyu Öğrenme İle İlgili Yapılan Çalışmalar	19

2.6. Sosyal Ağ Analizi İle İlgili Yapılan Çalışmalar	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	25
III. YÖNTEM.....	25
3.1. Araştırmanın Modeli.....	25
3.2. Veri Toplama Süreci (Veri matrisinin hazırlanması)	25
3.3. Verilerin Analizi	31
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	33
4. BULGULAR VE YORUM.....	33
4.1. Tanımlayıcı Bulgular	33
4.1. Ağın Merkezilik Ölçümleri Bulguları.....	34
4.2. Ağın Yoğunluk Ölçümleri Bulguları	38
4.3. Boylamsal Ağ Analizi Ölçümleri	38
4.4. Boylamsal Ağ Analizi Yoğunluk Ölçümleri	42
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	44
5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	44
5.1.Sonuç Ve Tartışma.....	44
5.2. Öneriler	46
KAYNAKLAR	47
EKLER	54
ÖZ GEÇMİŞ	56

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Sosyal Ağ Analizine İlişkin Terimler ve Ölçümler	11
Tablo 2. Sosyal Ağdaki Aktör Rollerini.....	12
Tablo 3. Tez-Amaç Veri Matrisi	27
Tablo 4. Amaç-Tez Veri Matrisi	28
Tablo 5. Amaç-Amaç Veri Matrisi	28
Tablo 6. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2007-2009 yıllarını kapsayan tez çalışmaları).....	29
Tablo 7. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2010-2012 yıllarını kapsayan tez çalışmaları).....	30
Tablo 8. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2013-2015 yıllarını kapsayan tez çalışmaları).....	30
Tablo 9. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2016-2017 yıllarını kapsayan tez çalışmaları).....	31
Tablo 10. 2007-2017 yılları arasında üretilen tez ve araştırma amaçları	33
Tablo 11. Ağın Merkezilik Ölçümüne İlişkin Bulgular	34
Tablo 12. Tezlerin Yazılma Amaçları Boylamsal Ağ Yoğunluk Ölçümleri	43

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yönsüz (Undirected) ağ.....	8
Şekil 2. Yönlü (Directed) ağ.....	8
Şekil 3. Yakınlık merkeziliğine ilişkin örnek bir ağ topolojisi.....	9
Şekil 4. NodeXL arayüzü	13
Şekil 5. Pajek arayüzü	14
Şekil 6. Gephi Arayüzü	15
Şekil 7. UCINET arayüzü.....	17
Şekil 8. Derece (Degree) Merkeziliği.....	35
Şekil 9. Arasındalık (Between) Merkeziliği	36
Şekil 10. Yakınlık (Closeness) Merkeziliği.....	37
Şekil 11. 2007-2009 yılları arasındaki tez amaç ağı.....	39
Şekil 12. 2010-2012 yılları arasındaki tez amaç ağı.....	40
Şekil 13. 2013-2015 yılları arasındaki tez amaç ağı.....	41
Şekil 14. 2016-2017 yılları arasındaki tez amaç ağı.....	42

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Gelişen teknoloji beraberinde çeşitli yenilikler getirmekte ve yeni talepler ortaya çıkarmaktadır. Kişiler bu gelişen ve değişen koşullara uyum sağlamak için hayat boyu öğrenmeye açık bireyler olmalıdır. Yaşam boyu devam eden öğrenme süreci olarak tanımlanan ve “beşikten mezara öğrenme” olarak ifade edilen hayat boyu öğrenme günümüzde gelişmeyi ve kalkınmayı sağlamanın en önemli aracı haline gelmiştir (Tortop, 2010). Hayat boyu öğrenme bu kadar önemli bir araç haline gelirken bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi kaçınılmaz olmuştur. Belirli bir disipline ait çalışmaları incelemek ilgili alandaki gelişmeleri ve değişimleri ortaya çıkarmada yapılan bibliyometrik araştırmalar disiplinlere ait bilgi ağının çıkarılmasında önemli bir yere sahiptir. (Karagöz ve Yüncü, 2013; Karagöz ve Kozak, 2014; Al ve Çoştur, 2007 ; Law ve Cheung 2008). Bu kapsamda bir konu ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi ve bilgi ağının oluşturulmasında birçok değişik yöntem kullanılmaktadır. Günümüzde yaygın olarak kullanılan yöntemlerden birisi de sosyal ağ analizi yöntemidir.

Sosyal ağ analizi birçok alanda sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem ile toplulukların yapısı incelenmekte, ağ yapısı betimlenmekte, topluluklar arasında kolayca gözlemlenemeyen ilişkiler görselleştirilerek var olan bağlantılar modellenmeye çalışılmaktadır (Al, Sezen ve Soydal, 2012). Bir disiplindeki gelişmeleri ortaya çıkarmak ve değerlendirmek için en önemli yöntemlerden birisi ilgili alanda üretilmiş yayınların incelenmesidir (Karagöz ve Yüncü, 2013). Bu tez kapsamında hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmaların sosyal ağ analizi ile incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.1. Araştırma Problemi

Hayat boyu öğrenmeyi önemli kılan etkenlerden birisi de çağa ayak uyduran ve kendini geliştiren bireyler yetişmesine olanak sağlamasıdır. Hayat boyu öğrenme bireyin ekonomik ve sosyal hayatında etkin bir şekilde rol almasını amaçlayarak yaşamlarında karşılaştıkları problemleri belirleme, çözme gibi beceriler kazanmasına

yardımcı olmaktadır (Berberoğlu, 2010 ; Senemoğlu, 2004). Hayat boyu öğrenme günümüzde böyle önemli bir yere sahipken bu konuya ilişkin araştırmaları incelemek, hayat boyu öğrenme alanındaki gelişmeleri ve değişimleri ortaya çıkarmada ve ilgili bilgi ağ yapısının oluşturulmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bir konuya ilişkin yapılan araştırmaların o konuyla ilgili ileride yapılabilecek çalışmalara ışık tutacağı ve yazarlara yol gösterici olacağı düşünölmektedir. Bu tür çalışmalarda araştırmacılar konu ile ilgili daha önceden işlenmemiş noktaları ya da eksiklikleri görebilecektir. Birçok alanda farklı amaçlarla kullanılan sosyal ağ analizi yöntemi, bir konuya ilişkin çalışmaların incelenmesi ve o konu hakkındaki bilgi ağının oluşturulması amacıyla da kullanılmaktadır. Binlerce aktörü tek bir ağda çeşitli ölçümlerle inceleme fırsatı sunan sosyal ağ analizi bir konu hakkında yazılan çalışmaların incelenmesi ve o konu hakkında bilgi ağ yapısının oluşturulmasında önemli yer tutmaktadır.

Argan (2014) sosyal ağ analizinin birçok farklı alanda zengin analizler sunup, sosyal varlıklar arasındaki ilişkiler üzerine odaklanarak diğer yöntemlerden farklı özelliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır. Sosyal ağ analizi yönteminin eğitim bilimleri alanında kullanımı oldukça kısıtlıdır. Eğitim bilimleri alanında bu konuyla ilgili eksiklik durumu bir problem olarak görölmüşür. Hayat boyu öğrenme günümüzde önemli bir kavram olduğu için bu konuyla ilgili araştırmaların incelenmesi kaçınılmaz olurken, hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmalar literatürdeki eksikliği problem durumu olarak görölen sosyal ağ analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu tez çalışmasının literatüre, araştırmacılara ve eğitim kurumlarına katkılar sağlayacağı düşünölmektedir.

1.2.Araştırmanın Önemi

Yapılan literatür incelemesi sonucunda Türkiye’de hayat boyu öğrenme ile ilgili çeşitli amaçlarla yapılan çalışmalara rastlanmıştır. Fakat hayat boyu öğrenmeye ilişkin çalışmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği çalışmaya rastlanmamıştır. Bu tez çalışmasının verilerinin hayat boyu öğrenme ile ilgili şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalardan farklı olarak sosyal ağ analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmesi çalışmayı önemli kılmaktadır.

Bu tez çalışmasında hayat boyu öğrenmeye ilişkin inceleme çalışmalarının ileride bu konuyla ilgili yapılabilecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Literatür incelendiği zaman eğitim bilimleri alanında sosyal ağ analizi yönteminin kullanıldığı çalışma örneklerinin oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile bu alana katkı sağlamak için sosyal ağ analizi yöntemi kullanılmıştır. Sosyal ağ analizi yöntemini araştırmalarında kullanmak isteyen yazarlara, yardımcı olması adına sosyal ağ analiz yöntemine bu tez çalışmasında ayrıntılarıyla yer verilmiştir. Sosyal ağ analizi bileşenleri, sosyal ağdaki aktör rolleri, sosyal ağ analizinin kullanıldığı alanlar ve sosyal ağ analizinde kullanılan programlara tez çalışmasında yer verilerek sosyal ağ analizi konusunda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yol gösterici olması, bu konuyla ilgili çalışma örneklerinin artırılması amaçlanmıştır. Bu tez çalışmasında literatürdeki bu eksikliğin giderilmesinin ve yeni çalışmalara yol gösterici olmasının amaçlanması bu çalışmayı önemli kılmaktadır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bir konuya ilişkin araştırmaların incelenmesi o konu hakkındaki bilgi ağ yapısının oluşturulmasında önemli bir yer tutmaktadır. Araştırmaların konusu, yaklaşımı ve yöntemi ile nasıl bir bilgi birikiminin kullanıldığı arasında yakın ilişki bulunmaktadır (Yaşın, Çetin ve Sönmez, 2017).

Hayat boyu öğrenme günümüzde gelişmenin ve kalkınmanın en önemli aracı haline gelirken bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi ve bilgi ağ yapısının oluşturulması kaçınılmaz olmuştur.

Bu çalışmanın temel amacı hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmaların sosyal ağ analizi aracılığıyla incelenerek hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının ortaya çıkarılması ve yıllar içerisindeki değişiminin incelenmesidir. Bu temel amaca ulaşma sürecinde hayat boyu öğrenmeye ilişkin tezler incelenerek aşağdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- 1) Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşmasında etkili olan tez yazılış amaçları nelerdir?
- 2) Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının yıllara göre değişimi nasıldır?
- 3) Bilgi ağının oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları nelerdir ve yıllara göre değişimi nasıldır?
- 4) Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısını oluşturan tez yazılış amaçlarının ağ içerisindeki yoğunluğu nasıldır?
- 5) Hayat boyu öğrenme bilgi ağını oluşturan araştırma amaçları arasındaki ilişki nedir?
- 6) Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısını oluşturan araştırma amaçlarının yoğunluğu yıllara göre nasıl değişmektedir?
- 7) Yıllara göre tez sayısı nasıl değişmektedir?
- 8) Bir dönem içerisinde yapılan tez sayısının artması araştırma amaçlarını nasıl etkilemektedir?

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmanın verileri, Türkiye’ de yayımlanan hayat boyu öğrenme ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1 Hayat Boyu Öğrenme Nedir?

Geleneksel öğrenmeye dayalı eğitim sisteminde öğrenenler endüstriyel toplumun özelliklerine ve gereksinimlerine uygun olarak tıpkı bir fabrika gibi resmi ve hiyerarşik bir şekilde çalışır (Scales, 2016). Her yeni çağ kendi gereksinimlerine ve özelliklerine uygun modeller oluşturmakla birlikte eski çağın önüne geçerek yenilikler getirmektedir. Hızla gelişen ve değişen dünyada insanoğlu bulunduğu çağın gerisinde kalamamak için kendini geliştirmeli ve öğrenmeye her daim açık olmalıdır. Hayat boyu öğrenen birey kişisel ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda belirli bir öğrenme süreci olmadan sürekli olarak öğrenmek için hevesli olan kişidir (Nyiri, 1997 & Knapper ve Cropley, 2000; Akt: Çoşkun ve Demirel, 2012).

1980'li yıllarda gelişmiş ülkelerin eğitim sistemlerinde yaşanan çeşitli sorunların çözümü sürecinde ortaya atılan herkes için hayat boyu öğrenme kavramı önem kazanmıştır (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Ayrıca dünyada eğitime ayrılan kaynaklarda ki azalma 1980'li yıllarda öğrenmeyi olumsuz yönde etkilerken, 1990'lı yıllarda hayat boyu öğrenmenin etkin rolüyle tersine dönmüştür (Aksoy, 2013). Çin' de 1949'lı yıllarda genel nüfusun %90'ından fazlası okuma yazma bilmiyorken, liderler tarafından 1960'lı ve 1970'lı yıllarda eğitim ve öğretiminin önemi vurgulanarak bu yönde politikalar geliştirilmeye çalışılmıştır (Wang ve Parker, 2014). Bilgi çağı diye adlandırılan 21. yüzyılda, insanlar değişimlere ayak uydurmak ve çağın gerisinde kalmamak için her daim öğrenen bireyler olmalıdır.

Hayat boyu öğrenme bazı açılardan bakıldığında zaman insanlık tarihi kadar eski bir kavram olmakla birlikte, bazı açılardan bakıldığında ise yeni bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır (Akkuş, 2008; Akt: Adabaş, 2016). Güleç (2012) bireylerin çağa ayak uydurmak, gelişmelere uyum sağlamak ve kendini geliştirerek demokratikleşmek istemesinin, hayat boyu öğrenme kavramının ortaya çıkmasında etkili olduğunu vurgulamıştır.

2.1.1. Hayat Boyu Öğrenmenin Amacı Ve Önemi

Öğrenme etkinliği insanın çevreye uyum sağlamasında önemli bir yer tutarak çevreye adapte olma sürecini hızlandırmaktadır (Karaman, 2012). Yeni teknolojilerin ve yeni bilgi akışının her an devam ettiği 21. yüzyılda insanlar yaşamlarında öğrenmenin başlangıcı olan sürekli değişimlerle başa çıkabilmelidir. (Yurdakul, 2016 ; Wang ve Parker, 2014). Bu durumda hayat boyu öğrenme önemli bir yere sahip olup insanlar öğrendikçe kendini geliştirecek ve deneyim sahibi olarak değişimlerle başa çıkabileceklerdir. Okulda öğrenilenlerin yeterli olmadığı durumlarda ve zamanla oluşan boşluğun doldurulması için hayat boyu öğrenme önemli bir yere sahiptir (Wang, 2003 ; Akt: Yurdakul, 2016).

Hayat boyu öğrenme ile amaçlanan bireylerin çağın getirdiği yeniliklerden geri kalmayarak kendisini geliştirmesidir. Bu kapsamda hayat boyu öğrenme ile ilgili birçok ülkede farklı politikalar uygulanmaktadır. Hayat boyu öğrenme kapsamında 1978’de Hindistan’da başlayan 100 milyon göçmeni okuryazar yapmak ve sosyal olarak bilinçlenmeleri amaçlanmıştır (Lengrad, 1985). Lizbon’ da 2000 yılında ülkenin 10 yıllık strateji planı belirlenirken temel unsurlardan biri hayat boyu öğrenme olarak gösterilmiş ve mevcut eğitim sisteminin bu kavrama göre göre revize edilmesi gündeme gelmiştir (Güleç ve diğerleri, 2012).

Günümüzde eğitim sektörü giderek büyümekte ve eğitime verilen önem giderek artmaktadır (Word Bank, 2003). 1996 yılının Avrupa Hayat Boyu Öğrenme Yılı olarak ilan edilerek ekonomiye ve sosyal hayata nasıl katkıda bulunacağı ile ilgili elde edilen sonuçlarla oluşturulan stratejiler toplumun değişmesini sağlamış ve eğitime verilen önem artmıştır (Aksoy, 2013). Ülkemizde ise hayat boyu öğrenmenin önemi 2000’li yılların başlarında anlaşılmış Hayat Boyu Öğrenme ismiyle bir genel müdürlük kurulmuştur.

Hayat boyu öğrenme bireylerin kendilerini geliştirmeleri ve buldukları çağa ayak uydurmaları için önemli bir yere sahiptir. Sınırsız öğrenmeyi ifade eden hayat boyu öğrenme, hayatın her evresinde devam ederek bireyin gelişimine katkı sağlamaktadır.

2.2. Sosyal Ağ Analizi

Sosyal ağ analizinin odaklandığı nokta sosyal varlıklar arasındaki ilişkiler ve örüntülerdir. Bu ilişkilerin anlamlarını açıklamaya çalışmaktadır. Bu nedenle birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. Analizler yardımıyla ortaya çıkan sonuçlardan ağdaki aktörler belirlenerek, kullanıldığı alanın geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için fikirler sunmaktadır.

Gençer (2013) sosyal ağ analizinin, sosyal yapıdaki bireylerin ilişkisel örüntülerden nasıl ve ne ölçüde etkilendiği sorusuna cevap aradığını vurgularken; Van Dujin ve Vermunt (2006) sosyal ağ analizinin tanımlama, görselleştirme ve modelleme ile ağın yapısının anlaşılmasında önemli bir yere sahip olduğunu belirtmiştir.

Araştırmacılar çalışmalarında sosyal ağ analizini eğitim alanında değişik amaçlar için kullanmıştır. Chang, Chang, Hsu ve Chen (2007) tarafından yapılan çalışmada sosyal ağ analizi yardımıyla gruptaki fikir liderlerinin bulunması sağlanırken, Russo ve Koesten (2005) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin prestij ve merkezilik rolleri araştırılmıştır. Yine Kapucu (2008) tarafından yapılan çalışmada örgüt içi ilişkileri anlamak için çeşitli analizler (ağ yoğunluğu, derece merkeziliği, arasındalık merkeziliği, vb.) sosyal ağ analizi ile yapılmıştır. Ruane ve Koku tarafından 2014 yılında yapılan çalışmada ise, ders için geliştirilen çevrimiçi akran danışmanlık sitesindeki öğrenci etkileşimlerini incelemek ve gruptaki fikir liderlerini belirlemek için sosyal ağ analizi kullanılmıştır.

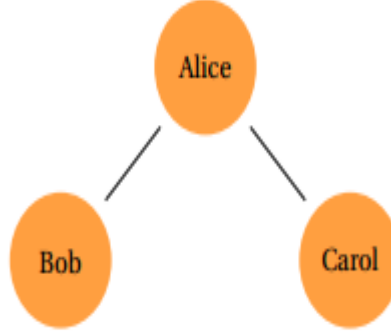
Sosyal Ağ Analizinin yapılması için kullanılan sosyal ağ analizi bileşenleri aşağıdaki bölümde tanıtılmıştır.

2.2.1. Sosyal Ağ Analizi Bileşenleri

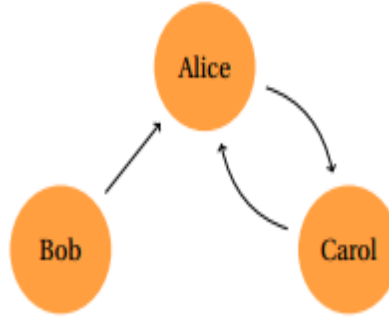
Sosyal ağ analizi, toplumsal yapıları ağ ve çizge (graf) teorileri üzerinden incelemeye yarayan analiz türüdür. Sosyal ağı oluşturan bileşenlerin başında düğüm ve ayırıt gelmektedir. Buna göre, toplumsal yapılar içerisindeki aktörler (düğüm–node) birbirleriyle kurdukları ilişkiler (ayırıt–edge) üzerinden yapı içinde konumlanırlar.

Düğümler kişileri, ayırıtlar ilişkileri belirtmektedir. Düğümler çeşitli geometrik sembollerle (üçgen, daire, kare vb.) gösterilebildiği gibi etiket isimleri veya resimleri ile de gösterilmektedir.

Ayrıtlar düğümlerin birbirleriyle kurduğu ilişkilerin yönlerini de göstermektedir. Düğümler arasındaki ilişkiler tek yönlü, çift yönlü ya da yönsüz olabilmektedir.



Şekil 1. Yönsüz (Undirected) ağ



Şekil 2. Yönlü (Directed) ağ

Kaynak : (Kumar, Morstatter ve Liu, 2014)

Yönlü ağlarda ilişki tek yönlü ya da çift yönlü olabilmektedir. Sosyal ağ analizinde kullanılan belli başlı algoritmalar ve bunların öne çıkardığı kriterler bulunmaktadır. Bunlar aşağıda belirtildiği gibidir.

2.2.1.1 Merkezilik (Centrality) Ölçütleri

Ağdaki en önemli ve merkez konumda bulunan aktör kimdir ? sorusuna odaklanır. Bu soruya cevap bulmak için yerel merkezilik ölçütleri ve yerel olmayan merkezilik ölçütleri kullanılmaktadır.

2.2.1.1.1. Yerel Olmayan Merkezilik Ölçütleri

Derece merkeziliği (Degree Centrality);

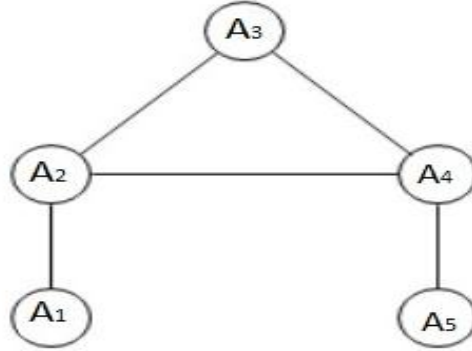
Derece merkeziliği ağ içerisinde bağlantı sayısı en fazla olan aktördür. Bu aktör ağın içindeki en aktif olan, en güçlü varlık olarak adlandırılmaktadır. Ağdaki aktörün derecesi bağlantı sayısı ile hesaplanmaktadır.

Arasındalık merkeziliği (Betweenness Centrality);

Bir düğümün her düğüm çifti arasındaki en kısa yol üzerinde bulunma ölçüsünü gösterir (Güzeller, Eser ve Aksu, 2016). Ağdaki aktörlerin birbirlerine ulaşmak için en yaygın şekilde başvurmak zorunda oldukları kişidir (Freeman, 1979). Arasındalık merkeziliği, bir aktörün gücü olarak da kabul edilir.

Yakınlık Merkeziliği (Closeness Centrality);

Yakınlık merkeziliği ile ağdaki bir varlığın diğerlerine yakınlığını ölçmektedir. Örgütsel ağ düzeneğinde, aktör birçok aktöre doğrudan (örn: aktörün kendi arkadaşı) ya da dolaylı (örn: arkadaşının arkadaşı) olarak rahatça ulaşabiliyorsa aktörün yakınlık merkeziliği derecesinin yüksek olduğu belirtilmektedir (Kilduff ve Tsai, 2003).



Şekil 3. Yakınlık merkeziliğine ilişkin örnek bir ağ topolojisi

Şekil 4' te görülen ağ topolojisine göre A2 noktasının doğrudan bağlantısı bulunan üç nokta (A1, A3, A4) vardır. A2 noktasının A5 noktasıyla dolaylı yoldan (A4 noktasını kullanarak) bağlantı kurabilmektedir. A2 noktasının ağdaki tüm noktalarla bağlantı kurması için tek bir noktayı kullanması yeterli olurken A1 noktasının üç kez

A2' yi bir kez de A4 noktasını kullanmak zorundadır. Bu bilgilere göre A2 noktası A1 noktasına göre diğer ağlara ulaşma bakımından daha merkezi bir konumdadır.

Özvektör merkeziliği (Eigenvector centrality);

Sosyal medya analizlerinde en öne çıkan algoritmadır. Gürsakal (2009) bir düğümün bir ağdaki öneminin ölçüsü olan özvektör merkeziliğinin, niteliğe dayalı olarak göreceli değerler ortaya çıkardığını vurgulamıştır. Örnekle anlatacak olursa güçlü, etkili dostları olan, az sayıda kişi tanısa da, etkilidir (Çetin, 2013).

2.2.1.1.2. Yerel Merkezilik Ölçütleri

İç derece (in-degree); Ağın içerisinde kiminle daha çok ilişki kuruluyorsa, yani gelen bağlantıların sayısı daha fazlaysa o önemlidir.

Dış derece (out-degree); Ağın içerisinde kim daha çok ilişki kuruyorsa, giden bağlantıların sayısı daha fazlaysa o düğüm önemlidir.

Yoğunluk (density); Ağda var olan ilişki sayısının olası tüm ilişki sayısına oranı yoğunluk ölçümünü verir. Yoğunluk değerinin yüksek olması ağdaki bağlantıların güçlü olduğunu, birbirinden kopuk olmadığını göstermektedir. Yoğunluk ölçümü genellikle aynı sosyal grubu farklı zamanlarda ölçerek gerçekleştirilmektedir. Bu ölçümle ilişkilerin arttığı yada azaldığı gözlenmektedir.

Ağ oluşumunu incelerken sosyal ağ analizi bileşenlerinden yararlanılmaktadır. Bu bileşenlerin kullanıldığı çalışmalardan genel olarak şu yorumlar elde edilmiştir. Düşük ağ yoğunluğu ağda az miktarda birleşmeyi ifade ederken, kişiler arası iletişimin merkezileşmediği ve birkaç aktör tarafından kontrol edilmediği anlamına gelir. Böylece öğrenciler çok sayıda katılımcıya ulaşma olasılığı olup, iletişim sadece belirli bir grup etrafında dönmeyecektir. Singh'e (2015) göre öğrencilerin çevrimiçi tartışma ortamında gösterdikleri yüksek yanıt düzeyleri, merkezîyet derecelerinin artmasıyla sonuçlanır. Yüksek arasındalık (betweenness) merkezliğe sahip olan öğrenciler, aracı olmak için çaba ve zaman harcamaktadırlar.

Yukarıdaki bölümde belirtilen sosyal ağ analizi bileşenleriyle ilgili tanımlar esas alınarak oluşturulan sosyal ağ analizi yapılırken kullanılan genel terimler ve ölçümler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Sosyal Ağ Analizine İlişkin Terimler ve Ölçümler

Düğüm (Node)	Toplumsal yapılar içerisindeki aktörler (kişiler)
Ayırıt (Edge)	Aktörler arasındaki ilişkiler (bağlar)
Komşuluk Matrisi (Adjacency Matrisi)	Bir ağda düğümler arasındaki bağları temsil eden matristir (Güzeller ve diğerleri, 2016).
Derece Merkeziliği (Degree centrality)	Ağ içerisinde en aktif , en güçlü varlık olup, diğer aktörlerle kurduğu doğrudan bağlantı sayısıdır.
Yakınlık Merkeziliği (Closeness Centrality)	Bir aktörün ağdaki diğer aktörlere, doğrudan veya dolaylı olarak yakınlığının derecesidir (Gürskal,2009).
Arasındalık Merkeziliği (Betweennes Centrality)	Bir aktörün iki aktörün ortasında, iki aktör arasındaki en kısa yolda olma derecesi (Brass,1993)
Yoğunluk (Density)	Ağda var olan ilişki sayısının olası tüm ilişki sayısına oranı yoğunluk ölçümünü verir.

Yukarıda Tablo 1’de gösterilen genel terimler ve ölçümlere ek olarak aktörlerin sosyal ağda sahip oldukları roller vardır. Brass (2002) tarafından bu roller Tablo 2’de belirtilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Ağdaki Aktör Roller

Roller	Tanım
Yıldız (Star)	Ağ içindeki en merkezi konumda olan aktördür.
Bağlantı (Liasion)	Bağlantılı olmayan iki veya daha fazla gruba bağlantıları olan ancak her iki gruba da üye olmayan aktördür.
Köprü (Bridge)	İki veya daha fazla grubun üyesi olan aktördür.
Görevli (Gatekeeper)	Tek bir bağlantı ile ağın bir bölümüyle diğer bölümü arasında akışa aracılık eden ya da akışı sağlayan aktördür.
Izole (Isolate)	Ağdaki diğer aktörlere bağlı olmayan ya da diğer aktörlere göre birkaç bağlantıya sahip olan aktördür..

Kaynak: (Brass, 2002)

2.3 Sosyal Ağ Analizinde Kullanılan Programlar

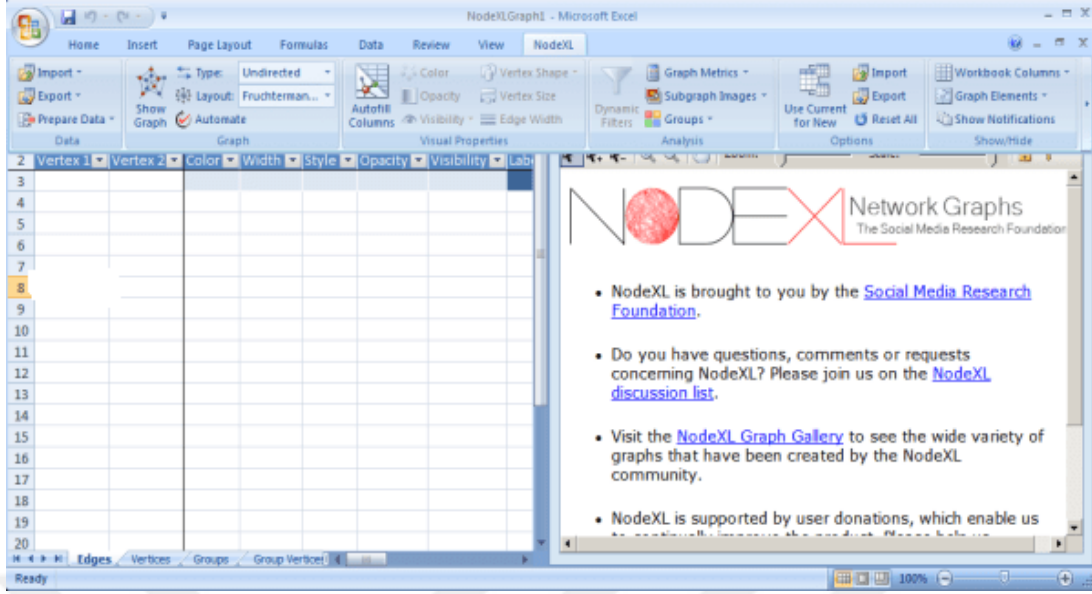
2.3.1.NodeXL

NodeXL Microsoft Excel uygulamasını kullanan güçlü ve kullanımı kolay ağ görselleştirme ve analiz aracıdır. NodeXL sosyal ağ analizi programının kullanıcılarına sadece kelime bazlı arama yapma imkanı sunan ücretsiz Basic, hem kullanıcılar arası ağlar için hem de kelime bazlı arama yapma imkanı sunan ücretli Pro olmak üzere iki sürümü bulunmaktadır.

NodeXL sosyal ağ analizi programı ile sosyal ağlar üzerinden veri çekilerek analiz edilmektedir. Araştırmacılar tarafından Twitter sosyal ağı üzerinden veri çekmede oldukça başarılı bulunan NodeXL ile en çok Twitter üzerinden yapılan sosyal ağ analizi çalışmalarına rastlanmıştır. Bu çalışmalara Sert ve diğerlerinin 2014 yılında, Savaş ve Topaloğlu'nun 2015 yılında yapmış oldukları çalışmalar örnek gösterilebilir.

NodeXL ile yapılabilecek sayısal analizler;

Düğüm, bağlantı (tek yönlü, çift yönlü, toplam) sayısı gibi betimsel hesaplamalar yapılmaktadır. Ayrıca yerel olmayan merkezilik ölçütleri (derece, arasındalık, yakınlık ve özvektör) ve yerel merkezilik ölçütleri (yoğunluk, girdi derecesi, çıktı derecesi) hesaplanmaktadır.



Şekil 4. NodeXL arayüzü

NodeXL programı kullanılarak yapılan birkaç sosyal ağ analiz çalışması aşağıda belirtilmiştir;

Yakar ve Eteman (2017) tarafından yapılan çalışmada Türkiye’de iller arası göçlerin analizi sosyal ağ analizi programlarından NodeXL kullanılarak yapılmıştır. NodeXL programı ile merkezilik ve yoğunluk ölçümleri yapılmıştır.

Savaş ve Topaloğlu (2015) tarafından yapılan çalışmada 2015 yılında kaybolan bir genç kızın (Özgecan Aslan) cesedine ulaşılması ve halkın bu konu hakkındaki Twitter sosyal ağı üzerinden yapmış olduğu paylaşımların sosyal ağ analizi yapılmıştır. NodeXL programı ile ağın merkeziliği (yakınlık merkeziliği, arasındalık merkeziliği) hesaplamaları yapılmış ve analiz edilmiştir.

Polat ve Alkan (2015) tarafından yapılan çalışmada yazar ve kurumların kendi içinde oluşturdukları sosyal ağ NodeXL programı ile analiz edilmiştir. Kurumlar ve yazarlar arasındaki ilişkiler incelenerek yoğunluk ölçümü yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ağda en çok öneme sahip kurum ve yazarlar bulunmuştur.

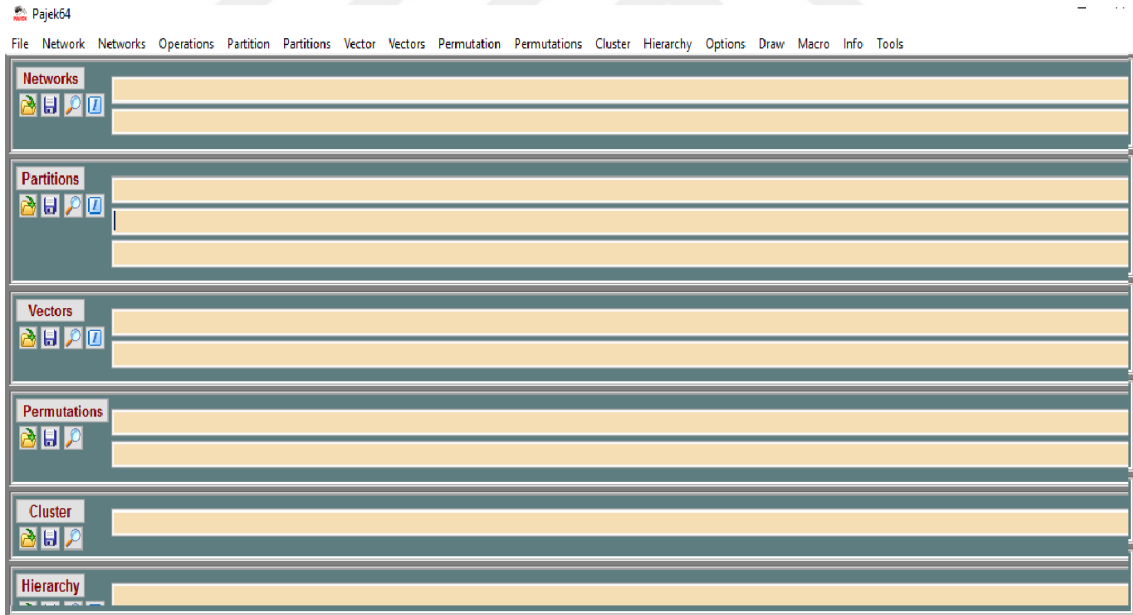
Sert, Tüzüntürk ve Gürsakal (2014) tarafından yapılan çalışmada #akademikzam etiketini (hashtag) içeren veriler bazı önemli tarihlerde NodeXL programıyla çekilmiştir. Farklı tarihlerde çekilmiş olan verilerin NodeXL programıyla görsel ve sayısal analizleri yapılmıştır. Analiz edilmek için çekilen verilerin tarihleri TBMM’nin konuyla ilgili gündemine göre belirlenmiştir. Kullanıcıların konuyla ilgili bu gelişmelere verdikleri tepkiler incelenmeye çalışılmıştır. NodeXL programı ile

yoğunluk, ortalama derece, çap ve kümelenme katsayıları gibi sayısal analizlerin yanında görsel analizlerde yapılmıştır.

2.3.2. Pajek

Pajek programı, Prof. Dr. Vladimir Batagelj danışmanlığındaki Andrej Mrvar'ın geniş ağların analizi ve görselleştirilmesi konulu doktora tezi ile geliştirilmiştir (Batagelj ve Mrvar, 2016).

Pajek, 20 yıl önce geliştirilmesine rağmen eskiden beri yaygın olarak kullanılan ağ görselleştirme ve analiz programlarından biridir. Pajek sosyal ağ analizinde kullanılan ücretsiz bir yazılım olup, sadece Windows ortamında çalışmaktadır. Batagelj ve Mrvar (2011) Pajek programının temel amaçlarını; büyük bir ağı daha küçük ağlara ayırıştırıp soyutlama sağlayarak daha iyi çözümler yapılmasını sağlamak, kullanıcıya güçlü birtakım görselleştirme araçları sağlamak ve büyük ağların analizi için algoritmalar geliştirmek olarak belirtmiştir.



Şekil 5. Pajek arayüzü

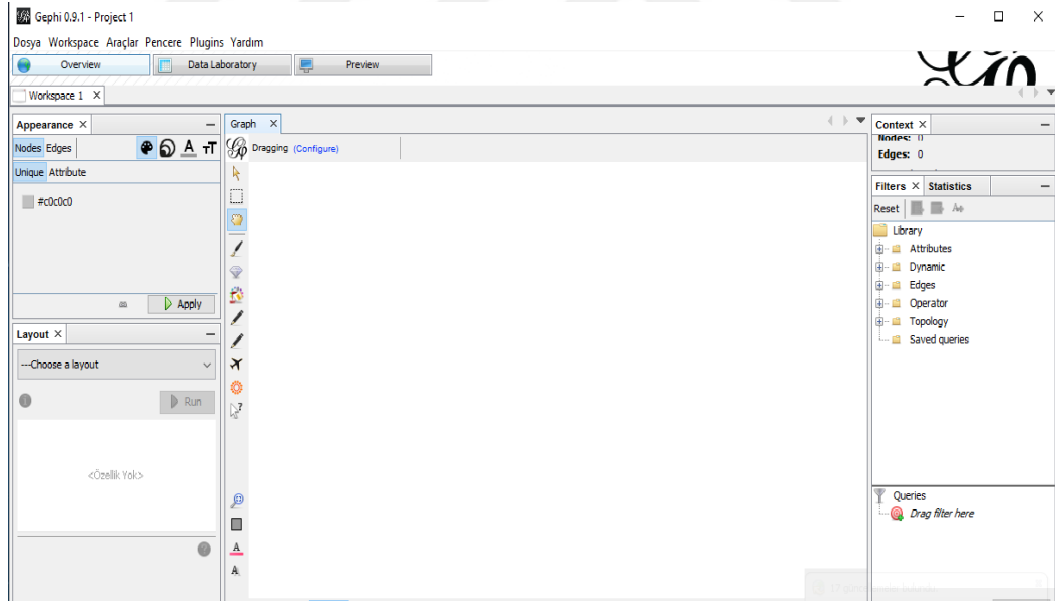
Pajek programı kullanılarak yapılan sosyal ağ analiz çalışması Keskin (2009) tarafından gerçekleştirilmiştir. Keskin (2009) tarafından yapılan çalışmada Orman Ürünleri Endüstrisi Kümelenmesi profilinin belirlenmesi amaçlanmıştır. İstatistiksel analizler için SPSS kullanılırken, ağ analizi için Pajek programı kullanılmıştır. Pajek

programı ile ağın yapısı çözülmeye çalışılmıştır. Yapılan analizler sonucunda arasındalık değeri yüksek olan firmaların sayısının artırılmasıyla kümeleme içindeki ilişkilerin güçleneceğini, ayrıca farklı kümelerle ve ilişkili sektörlerle kurulacak bağlantı sayısının artacağı yorumu yapılmıştır.

Ağın içindeki ilişkilerin çözümlenmesiyle daha etkileşim içinde bir ağ nasıl meydana getirilir konusunda ağ analizi programları yardımcı olmaktadır. Yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan ilişkilerin araştırmacı tarafından doğru yorumlanması önemlidir.

2.3.3. Gephi

Gephi, Pajek sosyal ağ analizi programından farklı olarak Windows'un yanında pek çok farklı ortamda (Mac OS X , Linux) çalışabilmektedir. Açık kaynaklı bu yazılım Java programlama diliyle geliştirilmiştir. Büyük ağların verileri için en kolay grafik görselleştirmeyi sağlayan Gephi ile veri analizi, link analizi, sosyal ağ analizi, biyolojik ağ analizi ve poster oluşturma işlemleri başarılı bir şekilde yapılmaktadır (Pesen, 2012).



Şekil 6. Gephi Arayüzü

Gephi programı kullanılarak yapılan sosyal ağ analiz çalışması 2016 yılında Codal ve Çoşkun tarafından yapılmıştır.

Bu çalışmada, yerel merkezilik ölçütleri, yerel olmayan merkezilik ölçütlerine göre, gerçek hayattaki farklı ağ türlerinin kendi içerisinde ve birbiri arasında nasıl farklılaştığının ampirik bulgularla gösterilmesi hedeflenmiştir. 3 farklı ağ türü (arkadaşlık, politik fikir paylaşımı ve facebook ağı) incelenmiştir. Ağ hakkındaki analizler Gephi programı kullanılarak yapılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre aynı bireylerden oluşan farklı ağlarda yerel merkezilik ölçülerinin farklı olduğu, sanal ağların zaman ve mekan sınırı içermediği için gerçek yaşam ağlarından daha yoğun etkileşime sahip olduğu görülmüştür.

Raper (2012) tarafından yapılan çalışmada da Gephi yöntemi kullanılarak felsefe tarihi görselleştirilmiştir. Bunun için Wikipedi’ de ki her bir filozof biri düğümü (node) aralarındaki çizgiler ise kenar (edge) ya da ilişkiyi belirtmiştir. Filozofların bağlantı sayılarına göre giriş ve çıkışları boyutlandırılmıştır. Bu görselleştirme çalışmasıyla filozoflara arasındaki bağlantılar, en merkezde olan filozof belirlenmiştir. Bu grafikte daha önce hiç tanınmayan yazarların oldukça fazla bağlantısı olduğu görülmüştür.

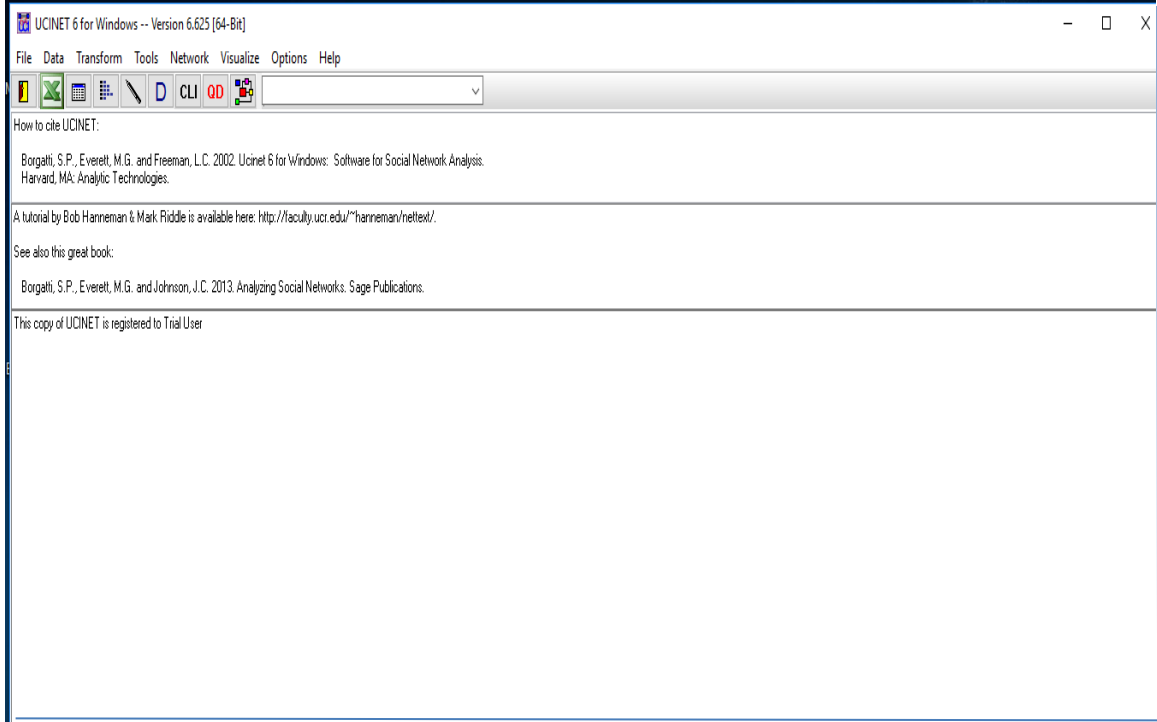
Bu da gösteriyor ki ağ analizleriyle normalde görülmesi mümkün olmayan ilişkilerde ortaya çıkmaktadır.

2.3.4. UCINET

UCINET verileri analiz etmede kullanılan Windows tabanlı ücretli bir programdır. Ağ içindeki ilişkilerin grafiksel olarak temsil edilmesini sağlayan bir sosyal ağ görüntüleme yazılımı olan NetDraw, kısmen UCINET programı altında çalışmaktadır (Gürsakal, 2009). NetDraw, UCINET programının içinde yer aldığı gibi ayrı bir program olarak da indirilebilmektedir.

İleri düzeyde çok güçlü matrisleri analiz eden UCINET sosyal ağ analizi programı oldukça işlevsel yardım (help) menüsüyle kullanıcıya yol göstererek kolaylık sağlamaktadır.

UCINET, sosyal ağ analizi yanında; faktör analizi, uyum-uygunluk analizi, kümeleme analizi vb. analizler gerçekleştirmektedir. Program, ileri düzeyde çok güçlü matrisler analiz etmekte, çok değişkenli istatistikler gerçekleştirebilmektedir (Güzeller ve diğerleri, 2016).



Şekil 7. UCINET arayüzü

UCINET programı kullanılarak sosyal ağ analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir (Karagöz ve Yüncü, 2013; Karagöz ve Kozak, 2014; Başfıncı, 2016).

Karagöz ve Yüncü (2013) tarafından yapılan araştırmada turizm alanında yazılmış doktora tezlerinin araştırma konuları, sosyal ağ analizi programlarından UCINET kullanılarak analiz edilmiştir. UCINET programı yardımıyla ego-ağ analizi, boylamsal ağ ölçümleri, yoğunluk ve merkezilik ölçümleri yapılmıştır.

Karagöz ve Kozak (2014) tarafından yapılan çalışmada turizm araştırmalarının olduğu bir dergiyi inceleyerek turizm bilgi ağ yapısını ve kurumlar arasındaki bağlantıları anlamak için sosyal ağ analizi programlarından UCINET kullanılmıştır. UCINET programı ile merkezilik ve yoğunluk ölçümleri yapılmıştır.

Başfıncı (2016) tarafından yapılan çalışmada telefon markalarının marka imajları UCINET sosyal ağ analizi programıyla incelenmiştir. Bu amaçla UCINET programı ile merkezilik ölçümleri ve kümeleme analizi yapılmıştır.

Özmen ve Başfıncı (2016) tarafından yapılan çalışmada haber kanallarına ilişkin algılar sosyal ağ analizi programlarından UCINET ile incelenmiştir. UCINET programı ile merkezilik ve ego-ağ analizi ölçümleri yapılmıştır.

Al ve diğeri (2012) tarafından yapılan çalışmada Türkiye'nin bilimsel yayınlarının sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma genelin CiteSpace yazılımı daha çok kullanılsa da bazı şekillerin oluşturulmasında UCINET programı kullanılmıştır.

Baykal ve Gürbüz (2016) tarafından yapılan çalışmada sosyal sermaye ve bireyler arasındaki güven ilişkisi sosyal ağ analizi programlarından UCINET ile incelenmiştir. UCINET programı ile istatistiksel verilerin haricinde merkezilik ölçümleri yapılmıştır.

Ayrıca UCINET programı Saddam Hüseyin'in yakalanma sürecinde, sosyal ilişkilerinin incelenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu olay sayesinde program daha çok popülerlik kazanmış ve sosyal ağ analizlerinin çoğunda kullanılmaya başlanmıştır (Reed ve Segal, 2006; Akt: Güzeller ve diğeri,2016). Birçok alanda önemli bir yer edinen sosyal ağ analizi güvenlik alanında etkili olduğu bu örnekte de görülmektedir. Sosyal ağ analizi siber güvenlikte yeni bir boyut olan sosyal medya istihbarat çalışmalarında da önemli bir yer tutmaktadır.

Kapucu (2008) tarafından yapılan çalışmada bağlı bir grupta sosyal sermayenin etkileri incelenmeye çalışılmıştır. ABD'de kar amacı gütmeyen bir kuruluşun kurul toplantıları gözlemlenmiş ve yarı yapılandırılmış görüşmeler bizzat gerçekleştirilmiştir. Örgüt içi ilişkileri anlamak için gözlem sonucu elde edilen verilere UCINET programı ile çeşitli analizler (ağ yoğunluğu, derece merkeziliği, arasındalık merkeziliği, vb.) yapıp, yorumlanmıştır.

2.4. Sosyal Ağ Analizinin Kullanıldığı Alanlar

Sosyal ağ analizi pazarlama, güvenlik ve sağlık alanlarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Güvenlik alanında oldukça etkili olan sosyal ağ analizi istihbarat çalışmalarında kullanılmaktadır. Sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlar istihbarat için büyük önem taşımaktadır. Sosyal medya üzerinden yapılan sosyal medya istihbaratıyla birçok güvenlik bilgisi elde edilmektedir. Sosyal ağ analiziyle birçok ülkede terör örgütleri ve bu örgütlerin bağlantıları ortaya çıkarılmıştır.

Sosyal ağ analizinin kullanılacağı diğeri alanlardan biriside eğitimidir. Morrison'a (2016) göre sosyal ağ teorisinin kullanılması, eğitim konusundaki reform girişimlerini analiz etmenin benzersiz bir yoludur. Sosyal ağ analizi öğrencilerin herhangi bir

etkinlikteki ilerlemelerini, başarılarını, aldıkları sonuçların iyileştirilmesinde bilginin daha iyi iletilmesi için gerekli olan bilgileri bir araya getirmek için geniş pedagojik verileri bütünleştirip analiz etmede kullanılır (Singh, 2015). Grunspan ve diğerleri (2014) sosyal ağ analizinin eğitim araştırmacıları için temel öneme sahip yönlerinden birinin sınıflardaki ağ oluşumunu inceleme imkanı sunması olarak belirtmiştir.

Sosyal ağ analizlerinin eğitimde kullanılmasıyla çeşitli programların değerlendirilmesi yapılabilmektedir. Yapılan analizlerle programın öğrenciler tarafından ne şekilde kullanıldığını ortaya çıkarırken, öğrenciler arasındaki iletişim ağında göstermektedir. Sosyal ağ analizinin eğitimde kullanılabilir bir boyutu da eğitim amaçlı kullanılacak olan bir programın değerlendirilmesinde kullanılabilir. Analizlerle programın öğrencilerin tarafından aktif olarak kullanılıp, kullanılmadığının belirleneceği gibi, kimin kiminle iletişimde olduğunu da ortaya koyacaktır. Ruane ve Koku (2014) tarafından yapılan çalışmada ders için geliştirilen çevrimiçi akran danışmanlık sitesindeki öğrenci etkileşim kalıplarını incelemek için sosyal ağ analizi kullanılmıştır.

Sosyal ağların yaygın olarak kullanımı birçok alanda etkili olarak kullanılmasını sağlamıştır. Sosyal ağlar üzerinden elde edilen veriler analiz edilerek çeşitli bilgilere ulaşılmaktadır. Ayrıca sosyal ağ analizi belirli bir disiplin ile ilgili bilgi ağ yapısının oluşturulmasında, disiplinin yıllar içerisindeki değişiminin ve gelişiminin incelenmesinde de önemli yer tutmaktadır. Literatür incelendiği zaman hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği çalışma örneklerine rastlanmamıştır. Bu tez bu kapsamda yapılan ilk çalışmadır. Yine aynı şekilde literatür incelendiği zaman farklı disiplinlere ait çalışmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği çalışmalara az rastlanmıştır.

2.5. Hayat Boyu Öğrenme İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Bu başlık altında sosyal ağ analizi ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Gündoğdu ve diğerleri (2016) tarafından yapılan çalışmada hayat boyu öğrenme konusunda yayımlanan tez ve makalelerin içerik analizi yapılmıştır. Bu kapsamda 2000-2015 yılları arasındaki çalışmalar incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre hayat boyu öğrenme konusunda yapılan çalışmalarda çoğunlukla nicel araştırmalar yapıldığı,

deneysel olmayan desen tercih edildiği, lisans öğrencileri ve öğretmenlerin ağırlıklı olarak incelendiği görülmüştür.

Kaya (2010) tarafından yapılan çalışmada, AB'nin yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitime yönelik ortaya koyduğu politikaların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde ilgili resmi belgeler, kamu politikası analizi yaklaşımı ile ele alınmış, söz konusu metinlerin belgesel tarama yoluyla incelenmesi sonucunda edinilen verilerin tema ve ana kavramlar çerçevesinde değerlendirilmesinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular sonucunda AB'nin yaşam boyu öğrenme ilişkin politikalarının, ekonomik temelli, büyüme ve istihdam politikalarının bir uzantısı olarak oluşturulduğu, iş gücü yetiştirmek için araç olarak kullanıldığını ve eğitimin yaşam boyu öğrenme adı altında piyasalaştırıldığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Koç, Taş, Özkan ve Yılmaz (2009) tarafından yapılan çalışmada yaşam boyu öğrenmenin faydalarından bahsedilerek, yetişkin eğitimi ya da yaşam boyu eğitim alanında lisans düzeyinde uygulanabilecek program önerisi sunmuştur. Çalışmada bu program ile ilgili bilgiler verilmiştir. Sundukları bu önerinin eksikliklerinin bulunduğunu ifade ederken, çalışmalarının program çalışmaları için bir başlangıç olabileceğini vurgulamışlardır.

Yaman (2014) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin cinsiyete göre değişmediği belirlenirken; öğrenim düzeyleri ve branşlarına göre değiştiği gözlenmiştir.

Özçiftçi (2014) çalışmasında sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemeye çalışmış bunun yanında eğitim teknolojileri standartlarına ilişkin öz yeterliliklerini incelemiştir. Yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojileri standartlarına ilişkin öz yeterlilikleri iyi olan öğretmenlerin hayat boyu öğrenmeye ve teknolojiye bakış açısı daha iyi öğrenciler yetiştirebileceğini vurgulamıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve eğitim teknolojileri standartlarına ilişkin öz yeterliliklerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Karakuş (2013) tarafından yapılan çalışmada meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin, Konokman ve Yelken (2014) tarafından yapılan çalışmada öğretim

elemanlarının, Arcagök ve Şahin (2014) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlilikleri çeşitli değişkenlerle incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin iyi seviyede, öğretim elemanlarının ve öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterliliklerinin ise yüksek seviyede olduğu belirlenmiştir.

Çoşkun ve Demirel (2012) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin, Kılıç (2015) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim branş öğretmenlerinin, Tunca, Şahin ve Aydın (2015) tarafından yapılan çalışmada ise öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri farklı değişkenlerle incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin ve öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük olduğu belirlenirken, ilköğretim branş öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Akın (2016) tarafından yapılan çalışmada kadınlarda yoksulluğun yaşam boyu öğrenmeye etkileri araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan yoksul ve eğitim düzeyi düşük olan kadınların kendilerini geliştirecek kurslar ve başka diğer aktivitelerden faydalanmadıkları gözlenmiştir. Araştırmacı hayattan pek fazla umudu olmayan kadınların toplumsal hayatta daha etkin bir rol oynaması için bazı önerileri dile getirmiştir. Araştırmacı eğitim seviyesinin arttırılmasıyla yoksulluğun azaltılacağına altını çizerken bu konuda yatırımlar yapılmasının önemini vurgulamıştır. Ayrıca kadınların yaşam boyu öğrenmeye dahil etmek için okuma-yazma kurslarına katılımının sağlanmasının önemini belirtmiştir.

Kaya (2010) tarafından yapılan çalışmada AB'nin resmi belgelerinin tarama yöntemiyle incelenerek yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitime yönelik belirlediği politikaların ortaya koyulması amaçlanmaktadır. İncelenen belgeler yetişkin eğitimi ekonomik düzeyin dışında kalmamak kendini bu konuda yeterli hale getirecek faaliyetlerden yararlanmak olarak ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca yaşam boyu öğrenmenin bir piyasa aracı olarak belirtildiği bu belgelerden çıkarılan diğer analizlerden biridir.

Güleç ve diğerleri (2013) tarafından yapılan çalışmada yaşam boyu öğrenme kavramı üzerine bir literatür çalışması yapılmıştır. Yaşam boyu öğrenme kavramı başlarda nitelikli iş gücü oluşturmak ve ekonomiye katkı sağlamaya hizmet ederken,

zamanla bireyin kendini geliştirerek çağın gerisinde kalmaması, topluma uyumlu bireyler olarak yaşamlarını devam ettirmesi amacına yöneldiği belirtilmiştir.

Yurdakul (2016) tarafından yapılan çalışmada özerk öğrenme ve yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmada hayat boyu öğrenme ve özerk öğrenme arasında ilişki olduğu ve özerk öğrenmenin hayat boyu öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır. Hayat boyu öğrenmenin önemli amaçlarından birisi de bireyin kendini geliştirmesidir. Bu amaçla özerk öğrenmede kendi kendine öğrenmeyi öğrenen birey istekli bir şekilde hayat boyu öğrenmenin de sorumluluğunu almış olacaktır.

Özyavuz (2012) tarafından yapılan çalışmada hayat boyu öğrenme ile ilgili model önerisinde bulunulmuştur. Alanımızla ilgili aldığımız eğitimler çoğu zaman mesleğe geçtiğimizde bitmektedir. Bu sürecin yaşam boyu devam etmesi ve kopukluk yaşanmaması oldukça önemlidir. Bu çalışmada araştırmacı mimarlık eğitiminin bittikten sonra mesleğe geçen mimarların eğitimlerinde bir kopukluk olmaması ve hayat boyu öğrenen bireyler olması için bir eğitim modeli önerisinde bulunmuş ve uygulanmıştır. Bu modelin işlerliği kanıtlanmıştır.

Adabaş (2016) tarafından yapılan çalışmada lisansüstü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenmede gereken anahtar yeterliliklere sahip olma düzeyleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda farklı enstitülerdeki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme ile ilgili anahtar yeterliliklere sahip olma düzeylerinin öğrenim gördükleri enstitü türüne ve cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterdiği görülmüştür.

Silvestru ve Lupescu (2015) tarafından yapılan çalışmada yaşam boyu öğrenmede sosyal medya kullanımının etkileri üzerinde durulmuştur. Bu çalışma da öğrencilerin seyahat ederken evde ya da evden çıkarken sosyal medyayı öğrenme aracı olarak kullanmanın hayat boyu öğrenme için önemli bir rol oynadığı vurgulanmıştır.

Hart (2006) yapmış olduğu doktora tezi çalışmasında üniversite öğrencilerin uzaktan eğitimle yaşam boyu öğrenme yetenekleri geliştirilir mi? sorusuna cevap aramış ve bu amaç için öğretim görevlilerinin görüşlerine başvurmuştur. Bu çalışmanın sonucunda üniversite öğrencilerine verilen eğitimde öğretim teknolojilerinin kullanılmasıyla yaşam boyu öğrenme yeteneklerinin geliştiği belirlenmiştir.

Laal ve Salamati (2012) çalışmalarında hayat boyu öğrenmeyi tanımlayarak, hayat boyu öğrenmeye neden ihtiyaç duyduğumuzu, hayat boyu öğrenmenin

avantajlarını anlatmıştır. Hayat boyu öğrenmenin avantajlarından birkaçını insanlarla iletişim kurmak, yeni arkadaşlar edinmek ve değişimlerle uyum sağlamak olarak belirtmişlerdir.

Tobias (1999) tarafından yapılan çalışmada yetişken öğrenenlerin hayat boyu eğitime katılmalarını engelleyen faktörler üzerinde durularak bu engellerin üstesinden gelmek için çeşitli çözüm önerilerinde bulunulmuştur. Hayat boyu öğrenmeyle bireylerin temel becerilerle donatılarak önlerine çıkan fırsatları değerlendireceği de vurgulanmıştır.

2.6. Sosyal Ağ Analizi İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Bu başlık altında sosyal ağ analizi ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Yurt içinde ve yurt dışında hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği bir çalışma bulunmamaktadır. Fakat farklı disiplinlerin sosyal ağ analizi yöntemiyle incelendiği çalışma örnekleri mevcuttur.

Karagöz ve Yüncü (2013) tarafından yapılan çalışmada Turizm alanında yazılmış doktora tezleri sosyal ağ analiziyle incelenmiştir. Çalışmada doktora tezlerinin üretildiği üniversiteler, üretim yılları ve araştırma konuları arasındaki ilişkilere ilişkin bulgulara ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Al ve diğerleri (2012a) tarafından yapılan çalışmada Hacettepe Üniversitesi bilimsel yayınları sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeyle bilimsel yayın politikası oluşturma amaçlı çalışmalara veri kaynağı sağladıklarını belirtmişlerdir.

Karagöz ve Kozak (2014) tarafından yapılan çalışmada Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi özelinde turizm bilgi ağ yapısı ve kurumsal iş birliği yapısı ortaya çıkarılmış, araştırma konuları ve kurumlar arası iş birliği ağ yapı içerisindeki rolleri sosyal ağ analizi ile belirlenmiş ve bağlantılar incelenmiştir.

Pham, Cao ve Klamma (2012) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin hayat boyu öğrenme ağları sosyal ağ analizi ile incelenmiştir. Song, Petrushyna, Cao ve Klamma (2011) tarafından yapılan çalışmada da olduğu gibi Avrupadaki öğretmenlerin mesleki gelişimleri için kullandıkları e-Twinning gibi geniş bir ağın sosyal ağ analizi ile rahatça incelenebileceğinin vurgusu yapılmıştır.

Ying ve Xio (2011) alışmalarında, bir veri tabanında bulunan 1994-2008 yıllarını kapsayan turizm alanıyla ilgili yazılmış olan doktora tezlerini sosyal ağ analizi ile incelemiştir.



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezinde bulunan hayat boyu öğrenmeye ilişkin tezlerin sosyal ağ analizi ile incelenmesi için gerekli olan veriler (araştırma amaçları, tez yılları, tez sayısı) doküman taraması yöntemiyle elde edilmiştir. Doküman taraması yöntemiyle elde edilen veriler sosyal ağ analizi yöntemiyle incelenmiştir. Sosyal ağ analizi belirli bir alanda yapılan araştırmaların incelenmesinde ve o alan ile ilgili bilgi ağının oluşturulmasında kullanışlı bir yaklaşım olarak gösterilmektedir (Scott, 2000; Akt: Karagöz ve Yüncü, 2013).

Çetinkaya (2017) sosyal ağ analizi yöntemiyle şu sorulara cevap aranabileceğini vurgulamıştır :

- Ağdaki en önemli/etkili/güçlü aktörler kimlerdir?
- Kişilerin ağdaki rolleri nelerdir? İzole aktör bulunmakta mıdır?
- Bir bilgi ağda nasıl yayılmaktadır?
- Bilgi akışındaki eksik noktalar nelerdir?

Bu tez çalışmasının amacını oluşturan soruların yukarıda belirtilen sorularla benzerlik gösterdiği gözlemlenerek çalışmada sosyal ağ analizi kullanılmaya karar verilmiştir.

3.2. Veri Toplama Süreci (Veri matrisinin hazırlanması)

Araştırmanın verileri Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında bulunan yüksek lisans ve doktora tezlerinden elde edilmiştir. Bu çerçevede Türkiye’ de hayat boyu öğrenmeye ilişkin araştırmalara ulaşmak amacıyla ‘’hayat boyu öğrenme’’ , ‘’yaşam boyu öğrenme’’ anahtar kelimeleri ile arama yapılmıştır. Yapılan arama sonucunda toplam 57 adet teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden erişim engeli olmayan 47 adet tez araştırmak için ele alınmıştır.

Hayat boyu öğrenmeye ilişkin tezlerin yazılış amaçlarının sosyal ağ analizi ile incelenmesi sürecinde aşağıdaki adımlar sırası ile gerçekleştirilmiştir:

1) Araştırma amaçları belirlenmiştir. Bu kapsamda aşağıda belirtilenler yapılmıştır.

Gündoğdu ve diğerleri (2016) çalışmasında yaptığı literatür incelemesi sonucunda 2000-2015 yılları arasında Türkiye’ de hayat boyu öğrenme ile ilgili yazılmış olan tez ve makalelerin çoğunlukla yazılma amaçlarını oluşturan 6 adet amaç belirlemiştir. Bunlar düşünce/ algı/ tutum incelemesi, uygulama, program incelemesi ve değerlendirmesi, literatür ve doküman incelemesi, model önerisi, karşılaştırmalı betimlemedir. Bu çalışma da yapılan doküman taraması sonucunda araştırmaların yazılış amaçları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda araştırmaların verilerini oluşturan 47 adet tezin yazılış amaçlarının Gündoğdu ve diğerlerinin (2016) çalışmalarında bulduğu amaçlardan farklı olmadığı gözlenmiştir. Bu kapsamda incelenen tez çalışmalarının yazılma amaçlarını Gündoğdu ve diğerleri (2016) tarafından belirlenen bu amaçlar oluşturmuştur.

2) Tezlerin yazılış amaçlarını sosyal ağ analizi ile incelenmek için matrisler (tez – amaç) oluşturulmuştur. Bu kapsamda aşağıda belirtilenler yapılmıştır.

Bu aşamada 47 adet tez T1,T2,T3,...T47 şeklinde kodlanarak matrisin sütununu oluştururken tezin yazılma amaçları matrisin satırını oluşturmuştur. Oluşturulan bu matris Excel programıyla oluşturularak sosyal ağ analizi programına aktarılmıştır. Sosyal ağ analizi yapmak için genelde bitişiklik matrisleri (adjacency matrix) kullanılmaktadır. Bir aktörün diğeriyle arasındaki ilişki 0 ve 1 ile ifade edilmektedir. Aktörler arasında bir ilişki yoksa 0, ilişki varsa 1 değeri verilmektedir. Bu çalışmanın aktörü tezlerin yazılma amaçları olduğu için incelenen tez belirlenen amaçlara yönelik yazılmışsa 1 yazılmamışsa 0 değeri verilerek tez-amaç matrisi oluşturularak tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Tez-Amaç Veri Matrisi

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
T1	1	0	0	0	0	0
T2	0	1	0	0	0	0
T3	0	0	1	0	0	0
T4	0	0	0	0	0	1
T5	0	1	0	0	0	0
T6	0	0	0	1	0	0
T7	0	0	1	0	0	0
T8	0	0	0	1	0	0
T9	1	0	0	0	0	0
T10	1	0	0	0	0	0
T11	0	0	0	1	0	0
T12	0	0	0	1	0	0
T13	0	0	1	0	0	0
T14	1	0	1	0	0	0
T15	0	0	0	0	1	0
....

- 3) Tez-amaç iki modlu veri matrisi sosyal ağ analizi ile incelenmek için tek modlu amaç- amaç veri matrisine dönüştürülmelidir. Bu kapsamda bu aşamada tez-amaç veri matrisinin sosyal ağ analizi programıyla tersi alınarak amaç-tez veri matrisi oluşturulmuş ve Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Amaç-Tez Veri Matrisi

	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	...
Düş. Alg. Tut. İnc.	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	...
Uygulama	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	...
Prog. İnc. ve Değ.	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	...
Lit. ve Dök. İnc.	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	...
Model Önerisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	...
Karş. Bet.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	...

- 4) Tez- amaç ve amaç-tez matrisi sosyal ağ analizi programıyla çarpılarak iki modlu olan bu veri setleri tek modlu veri setine dönüştürülerek Tablo 5’de gösterilmiştir. Böylelikle tezlerin yazılış amaçlarının sosyal ağ analizi ile inceleneceği tek modlu veri seti olan amaç-amaç veri matrisi oluşturulmuştur.

Tablo 5. Amaç-Amaç Veri Matrisi

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
Düş. Alg. Tut. İnc.	24	1	1	0	0	0
Uygulama	1	3	0	0	0	0
Prog. İnc. ve Değ.	1	0	1	0	0	0
Lit. ve Dök. İnc.	0	0	0	7	0	0
Model Önerisi	0	0	0	0	1	0
Karş. Bet.	0	0	0	0	0	4

Sosyal ağ analizi için veri hazırlamada kullanılan ve yukarıda aşama aşama anlatılan bu süreç hayat boyu öğrenme ile ilgili yapılan çalışmaların yıllara göre değişimini izlemek için oluşturulan amaç-amaç veri matrislerinde de aynı şekilde yapılmıştır. 2007-2017 yılları arasında yazılan tezlerin yıllara göre değişimini inceleyeceğimiz dört dönem (2007-2009, 2010-2012, 2013-2015, 2016-2017) için ayrı ayrı matrisler oluşturularak sosyal ağ analizi ile incelenmiştir. Bu dört dönemde hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının nasıl değiştiğini incelemek için oluşturulan matrisler aşağıda Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8, Tablo 9’ da gösterilmiştir.

Tablo 6. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2007-2009 yıllarını kapsayan tez çalışmaları)

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
Düş. Alg. Tut. İnc.	4	2	4	4	0	2
Uygulama	2	1	2	2	0	1
Prog. İnc. ve Değ.	4	2	4	4	0	2
Lit. ve Dök. İnc.	4	2	4	4	0	2
Model Önerisi	0	0	0	0	1	0
Karş. Bet.	2	1	2	2	0	1

Yukarıda ki Tablo 6’da 2007-2009 yıllarını kapsayan tez çalışmalarının amaç-amaç veri matrisi gösterilmiştir.

Tablo 7. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2010-2012 yıllarını kapsayan tez çalışmaları)

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
Düş. Alg. Tut. İnc.	1	0	3	4	1	0
Uygulama	0	0	0	0	0	0
Prog. İnc. ve Değ.	3	0	9	12	3	0
Lit. ve Dök. İnc.	4	0	12	16	4	0
Model Önerisi	1	0	3	4	1	0
Karş. Bet.	0	0	0	0	0	0

Yukarıda ki Tablo 7’de 2010-2012 yıllarını kapsayan tez çalışmalarının amaç-amaç veri matrisi gösterilmiştir.

Tablo 8. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2013-2015 yıllarını kapsayan tez çalışmaları)

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
Düş. Alg. Tut. İnc.	169	0	52	0	0	26
Uygulama	0	0	0	0	0	0
Prog. İnc. ve Değ.	52	0	16	0	0	8
Lit. ve Dök. İnc.	0	0	0	0	0	0
Model Önerisi	0	0	0	0	0	0
Karş. Bet.	26	0	8	0	0	4

Yukarıda ki Tablo 8’de 2013-2015 yıllarını kapsayan tez çalışmalarının amaç-amaç veri matrisi gösterilmiştir.

Tablo 9. Amaç-Amaç Veri Matrisi (2016-2017 yıllarını kapsayan tez çalışmaları)

	Düş. Alg. Tut. İnc.	Uygulama	Prog. İnc. ve Değ.	Lit. ve Dök. İnc.	Model Önerisi	Karş. Bet.
Düş. Alg. Tut. İnc.	64	8	32	0	0	16
Uygulama	8	1	4	0	0	2
Prog. İnc. ve Değ.	32	4	16	0	0	8
Lit. ve Dök. İnc.	0	0	0	0	0	0
Model Önerisi	0	0	0	0	0	0
Karş. Bet.	16	2	8	0	0	4

Yukarıda ki Tablo 9’da 2016-2017 yıllarını kapsayan tez çalışmalarının amaç-amaç veri matrisi gösterilmiştir.

3.3. Verilerin Analizi

Sosyal ağların analizinde kullanılan programlarla ağlar görselleştirilerek, ağın yapısı ortaya çıkarılmaktadır. Bu analizlerle görülmesi mümkün olmayan ilişkileri ortaya çıkarılarak kullanıldığı birçok alana katkı sağlamaktadır. Sosyal ağ analiz ile birçok işlem yapılarak ağın yapısı çözülmeye çalışılmaktadır. Sosyal ağ analizinin amacı sosyal yapı içindeki ilişkilerin yerleşimleri ve zaman içindeki değişimleri incelemektir. Bu analizler ile ağdaki aktörlerin yapısı çözülerek, hangi aktöre hangi aşamada etki edileceği ortaya çıkmaktadır. Çeşitli sosyal ağ analiz programlarıyla bu işlem kolaylıkla yapılabilmektedir. Sosyal ağ analizi yapmak için kullanılan birçok program bulunmaktadır. Araştırmacılar yapılmak istenen işleme en uygun olan programı seçerek analiz yapmaktadır. Bu sosyal ağ analizi programları yapılmak istenen işleme göre seçilmektedir. İncelenen araştırmalara bakıldığı zaman NodeXL sosyal ağ analizi programı çeşitli sosyal ağlardan veri çekmek için daha kullanışlı olduğu için kullanılırken, Gephi programı güçlü bir grafik görselleştirme aracı olduğu için kullanılmaktadır.

Bu çalışmada ileri düzeyde çok güçlü matrisler analiz etmekte olan ve çok değişkenli istatistikler gerçekleştirebilen UCINET 6 programı kullanılmıştır. Programın

kullanıcıya sunmuş olduğu oldukça işlevsel yardım (help) menüsü sosyal ağ analizi yapmak için çalışmada kullanılmasını sağlamıştır. Çalışmada ilgili görseller UCINET 6 programının içinde yer alan Netdraw programıyla oluşturulmuştur.



DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

V. BULGULAR VE YORUM

4.1. Tanımlayıcı Bulgular

Hayat boyu öğrenmeye ilişkin yazılan tez çalışmalarının incelenmesi sonucunda bazı bulgular elde edilmiştir. Bu bulgular kapsamında çalışmada incelenmek için ele alınan araştırmalarda yüksek lisans tezlerinin (n=38) doktora tezlerinden (n= 9) sayıca daha fazla olduğu görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında incelenmek için ele alınan 47 adet tezin 2007-2017 yılları arasında yazıldığı görülmüştür. 2008 yılında tez sayısında (n=4) artış gözlenirken 2011 yılına kadar olan süreçte tez sayısının (n=2) düşüş gösterdiği gözlemlenmiştir. 2014 yılından 2016 yılına kadar tez sayılarında istikrarlı bir artış gözlenirken 2017 yılında düşüş yaşanmıştır. Çalışmada 2011 yılı haricinde diğer yıllarda araştırmalar tek bir amaç doğrultusunda yazılırken 2011 yılında çalışmanın birden fazla yazılma amacıyla yazıldığı bulunan bulgular arasındadır.

Tablo 10. 2007-2017 yılları arasında üretilen tez ve araştırma amaçları

Yıllar	Tez Sayısı	Tek Amaçlı	İki Amaçlı
2007	2	2	-
2008	-	4	-
2009	2	2	-
2010	2	2	-
2011	2	1	1
2012	4	4	-
2013	2	2	-
2014	6	6	-
2015	7	7	-
2016	11	11	-
2017	5	5	-

4.1. Ağın Merkezilik Ölçümleri Bulguları

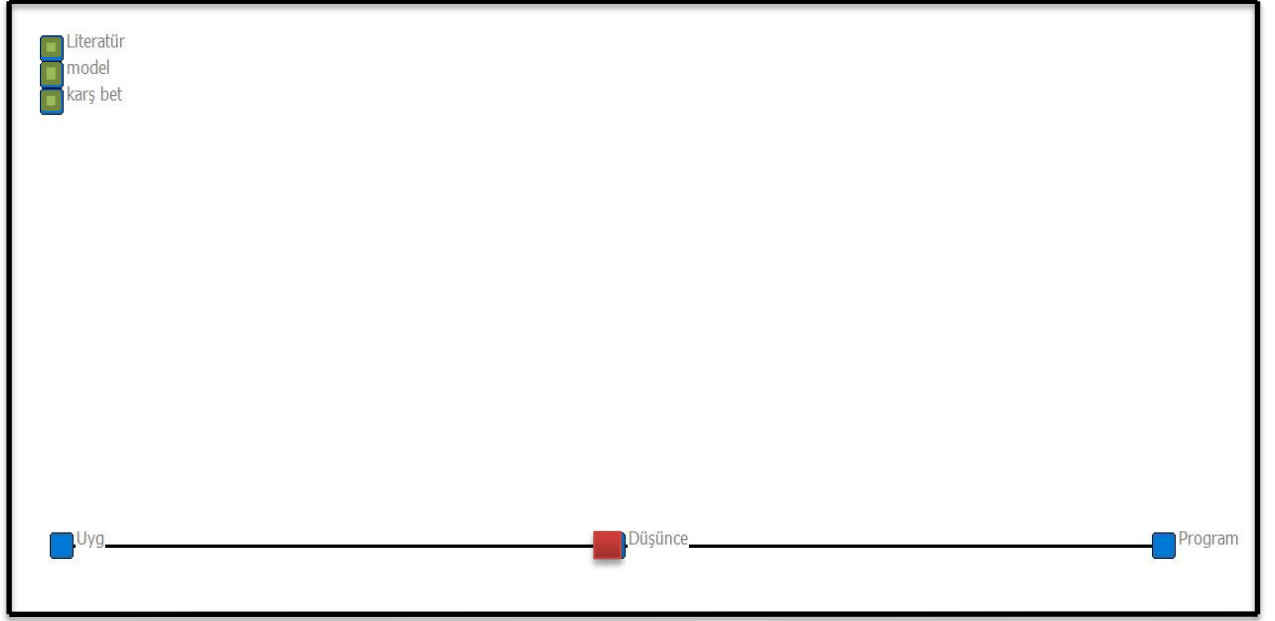
Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşmasında etkili olan tez yazılış amaçları nelerdir? sorusunun yanıtına ulaşmak için merkezilik ölçümleri (derece, arasındalık, yakınlık) yapılmıştır. Amaç-amaç veri matrisi (Tablo 5) UCINET programıyla analiz edilerek merkezilik ölçümleri hesaplanmış ve Tablo 11’de gösterilmiştir. Bu çalışmada tez yazılış amaçları sosyal ağ analizi yapılacak hayat boyu öğrenme bilgi ağının aktörlerini oluşturmaktadır.

Tablo 11. Ağın Merkezilik Ölçümüne İlişkin Bulgular

	Derece	Norm Derece	Arasındalık	Yakınlık
Düş. Alg. Tut.İnc.	2	0,4	1,000	11,000
Uygulama	1	0,2	0,000	12,000
Prog. İnc. ve Değ	1	0,2	0,000	12,000
Lit. ve Dök. İnc.	0	0,0	0,000	15,000
Model Önerisi	0	0,0	0,000	15,000
Karş. Bet.	0	0,0	0,000	15,000

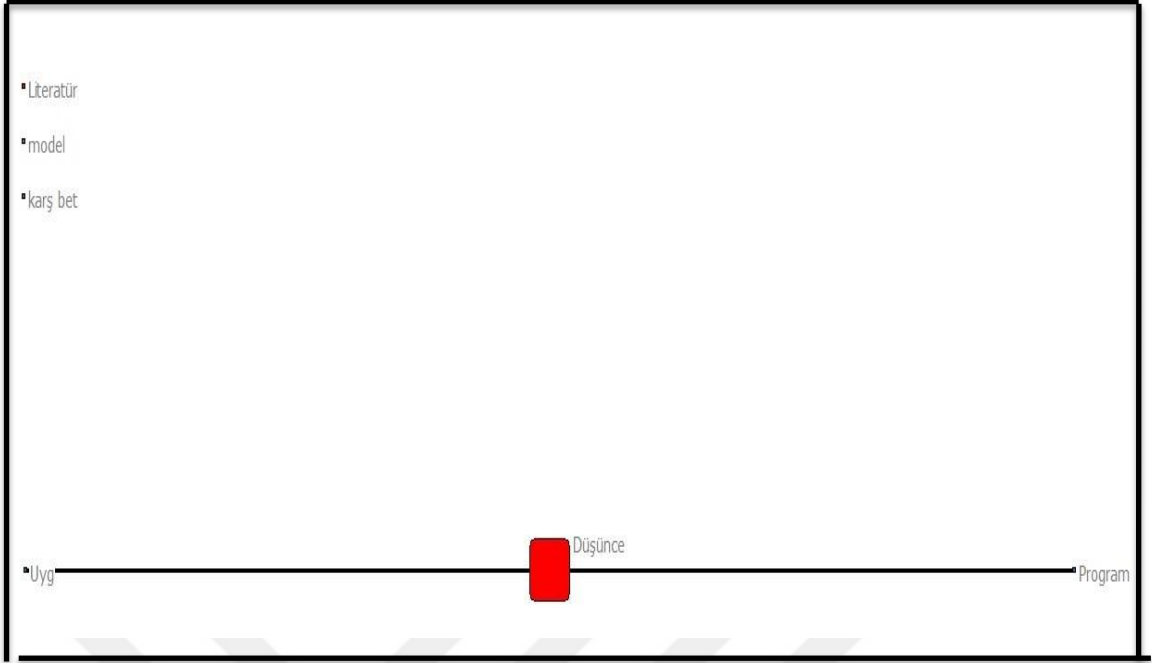
Hayat boyu öğrenme ile ilgili tezlerin yazılış amaçlarına ait ağın merkezilik ölçümlerine ilişkin sonuçlar Tablo 11’de gösterilmiştir. Elde edilen değerler doğrultusunda ağ da merkezileşmenin az olduğu görülmüştür. Ağda en yüksek dereceye sahip aktörün düşünce/ algı/ tutum incelemesi amacıyla yazılan çalışmalar olduğu görülürken en düşük dereceye sahip aktörlerin ise literatür/döküman incelemesi, model önerisi, karşılaştırmalı betimleme amacıyla yazılan çalışmalar olduğu ortaya çıkmıştır.

Yukarıda Tablo 11’de gösterilen merkezilik ölçüm değerleri UCINET programının içerisinde yer alan Netdraw programı ile görselleştirilerek Şekil 8’de gösterilmiştir.



Şekil 8. Derece (Degree) Merkeziliği

Şekil 8 incelendiği zaman hayat boyu öğrenme bilgi ağındaki yüksek derece merkeziliğine sahip aktörler ve düşük derece merkeziliğine sahip aktörler görülmektedir. Ağ içerisinde kırmızıyla işaretlenenler en yüksek derece merkeziliğine sahip aktörlerken, yeşille işaretlenenler ise en düşük derece merkeziliğine sahip aktörlerdir. Düşünce/ algı/ tutum incelemesi amacıyla yazılan tezlerin hayat boyu öğrenme bilgi ağının oluşmasında en önemli aktör olduğu görülmektedir. Literatür ve doküman incelemesi, model önerisi, karşılaştırmalı betimleme amacıyla yazılan tezlerin ise hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşmasında önemli bir noktaya sahip olmadığı diğer tez amaçlarıyla bağlantılı olmadıkları görülmüştür..



Şekil 9. Arasındalık (Between) Merkeziliği

Arasındalık merkeziliği ölçüm sonuçlarına göre ağda yüksek arasındalık merkeziliğine sahip aktörler ve düşük arasındalık merkeziliğine sahip aktörler şekil 9'da gösterilmektedir. Kırmızıyla işaretlenen ağ içinde en yüksek derece merkeziliğine sahip aktörleri belirtmektedir. Singh (2015) yüksek arasındalık merkeziliğe sahip olan aktörlerin aracı olmak için çaba ve zaman harcadığı düşünülmektedir.



Şekil 10. Yakınlık (Closeness) Merkeziliği

Yakınlık merkeziliği ölçüm sonuçlarına göre ağda yüksek yakınlık merkeziliğine sahip aktörler ve düşük yakınlık merkeziliğine sahip aktörler yukarıda şekil 10'da gösterilmiştir. Kırmızıyla işaretlenen ağ içinde en yüksek yakınlık merkeziliğine sahip aktörleri (düşünce/ algı/ tutum incelemesi) belirtirken yeşil ile işaretlenen ağ içinde en düşük yakınlık merkeziliğine sahip aktörleri (literatür ve doküman incelemesi, model önerisi, karşılaştırmalı betimleme) belirtmektedir. En yüksek yakınlık değerine sahip aktörler diğer aktörlere en yakın konumda olan aktör olduğu için ağ içerisinde önemli bir yere sahiptir. Yüksek yakınlık derecesi değerine sahip olan aktör, ağ içerisinde diğer aktörlerin kısa zamanda ulaştıkları ve bilgi ağının hızlı bir şekilde oluşmasını sağlamaktadır.

4.2. Ağın Yoğunluk Ölçümleri Bulguları

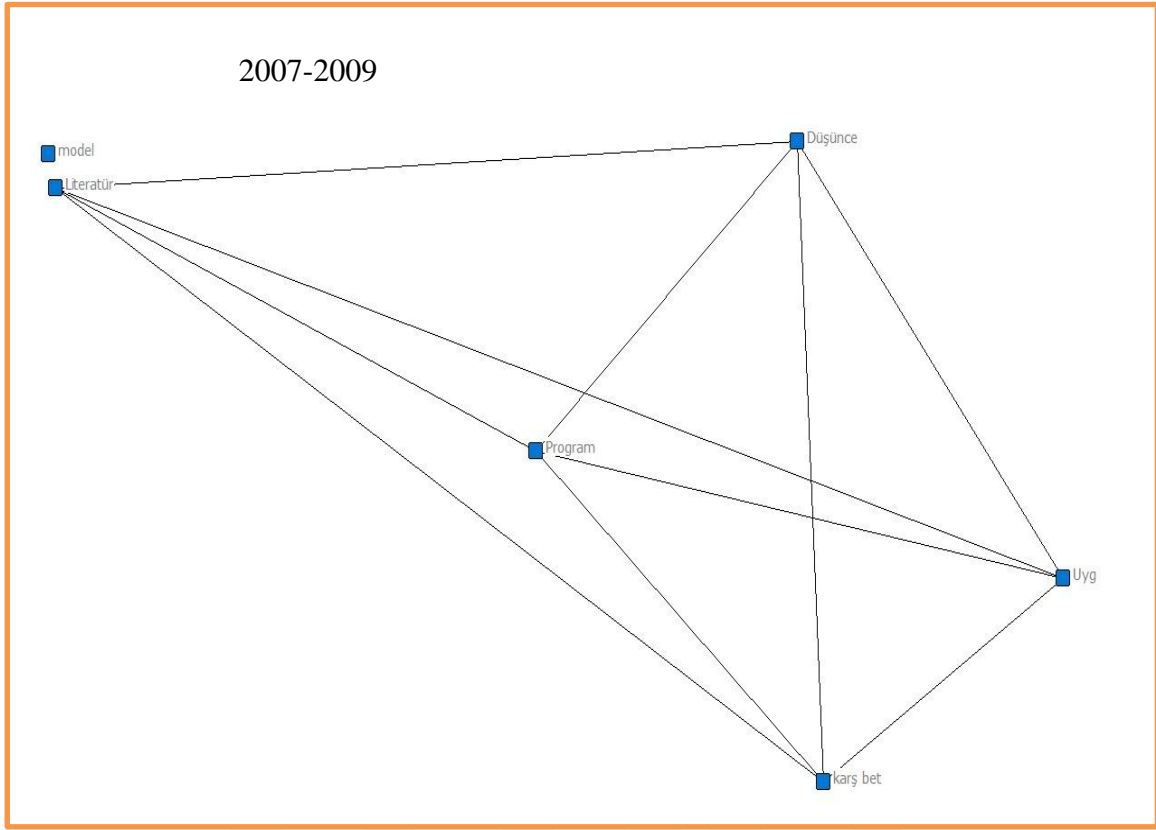
Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısını oluşturan tez yazılış amaçlarının ağ içerisindeki yoğunluğu nasıldır? Hayat boyu öğrenme bilgi ağını oluşturan araştırma amaçları arasındaki ilişki nedir? sorularına yanıt aramak için sosyal ağ analizi ile yoğunluk ölçümü yapılmıştır.

Hayat boyu öğrenme bilgi ağında, bir ağın bütün olarak ne kadar bağlantılı olduğunun göstergesi olan ağ merkezilik değerine bakıldığında 0,133 olduğu görülmüştür. Elde edilen bu değere bakıldığı zaman ağ içindeki yoğunlaşmanın az olduğu görülmüştür.

4.3. Boylamsal Ağ Analizi Ölçümleri

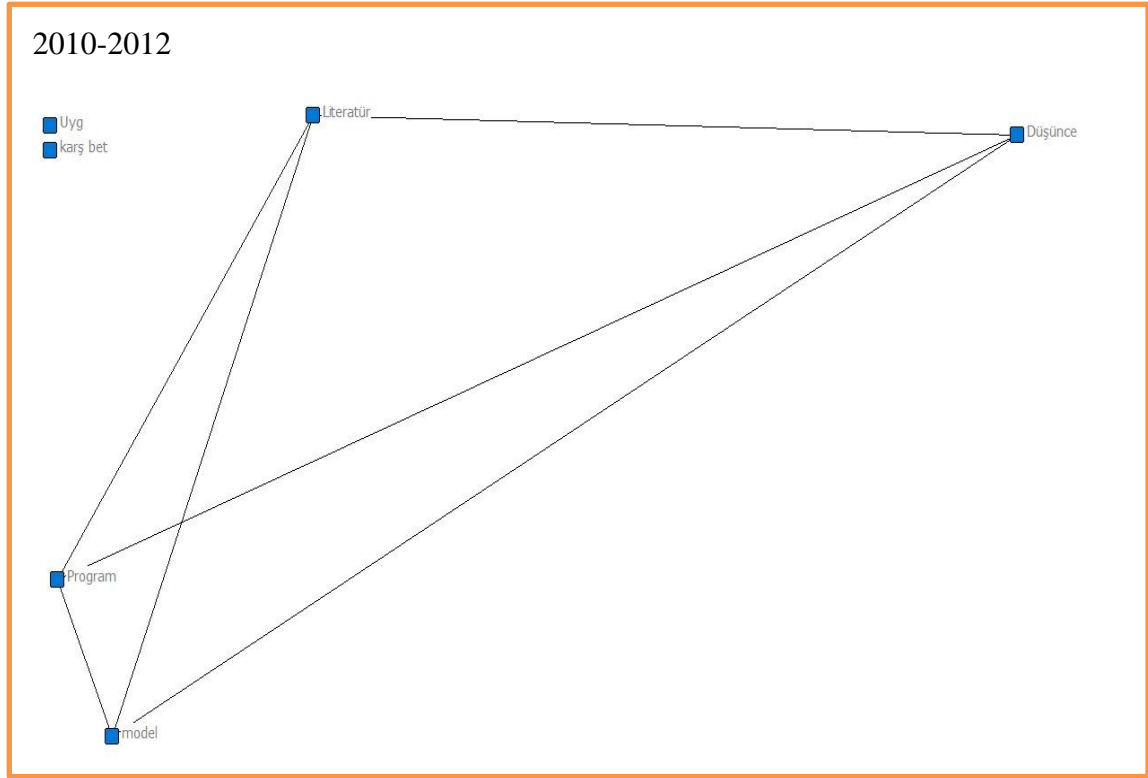
Çalışmanın bu bölümünde yıllara göre hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısı nasıl değişmiştir? Bilgi ağının oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları nelerdir ve yıllara göre değişimi nasıldır? sorularına cevap aranmıştır.

Bu kapsamda çalışmanın verilerini oluşturan 2007-2017 yıllarını kapsayan tezler 2007-2009, 2010-2012, 2013-2015, 2016-2017 olmak üzere dört farklı döneme ayrılarak incelenmiştir. Hayat boyu bilgi ağ yapısının dönemler arasındaki değişimin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve karşılaştırma yapılması için dört dönem oluşturulmuştur.



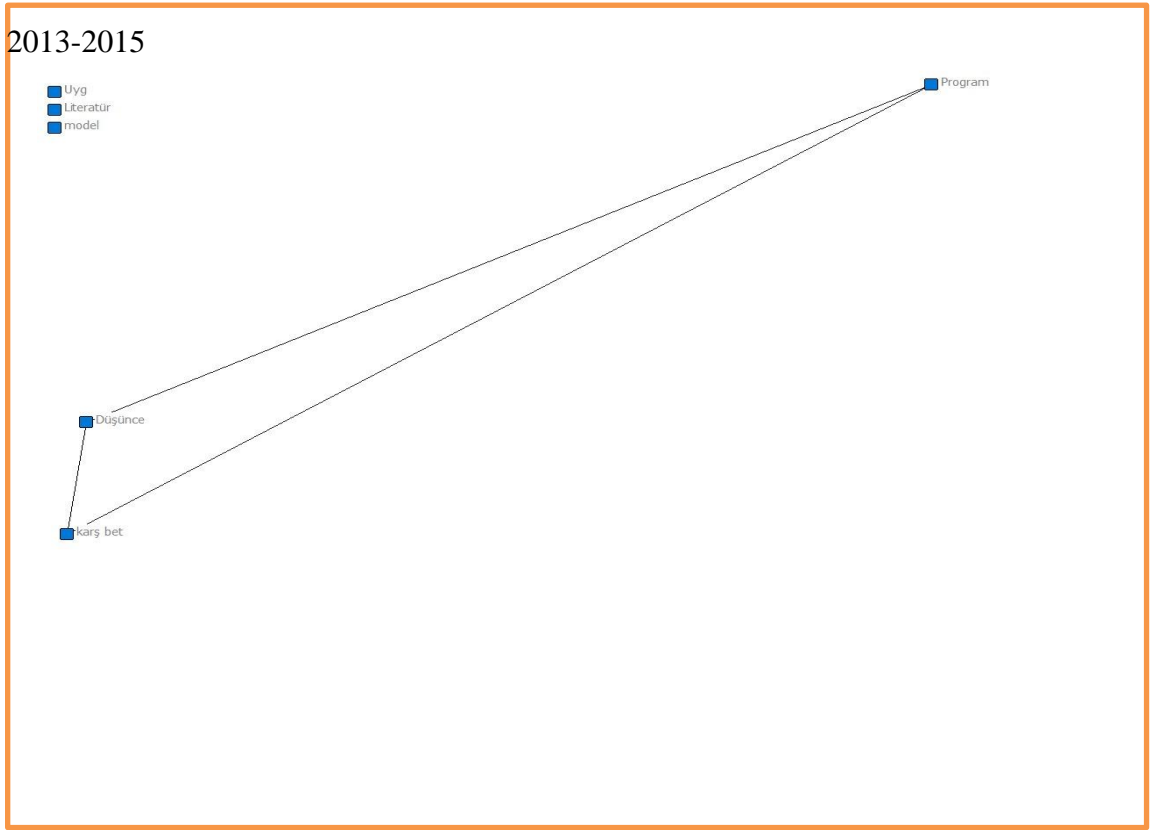
Şekil 11. 2007-2009 yılları arasındaki tez amaç ağı

Hayat boyu öğrenme bilgi ağı yapısının 2007-2009 yılları arasındaki oluşumunu incelemek için oluşturulan matris (Tablo 6) sosyal ağ analizi ile incelenerek ağın genel yapısı şekil 11’de gösterilmiştir. Şekil 11 incelendiği zaman bu dönemde model önerisi amacıyla yazılan tez olmadığı ve bu amacın bilgi oluşumunda eksik olan tez yazılış amacı olduğu görülmüştür. Diğer amaçlarla ilgili yazılan tezlerin bu dönem içerisinde hayat boyu öğrenme bilgi ağı yapısının oluşumunda etkili olduğu görülmüştür.



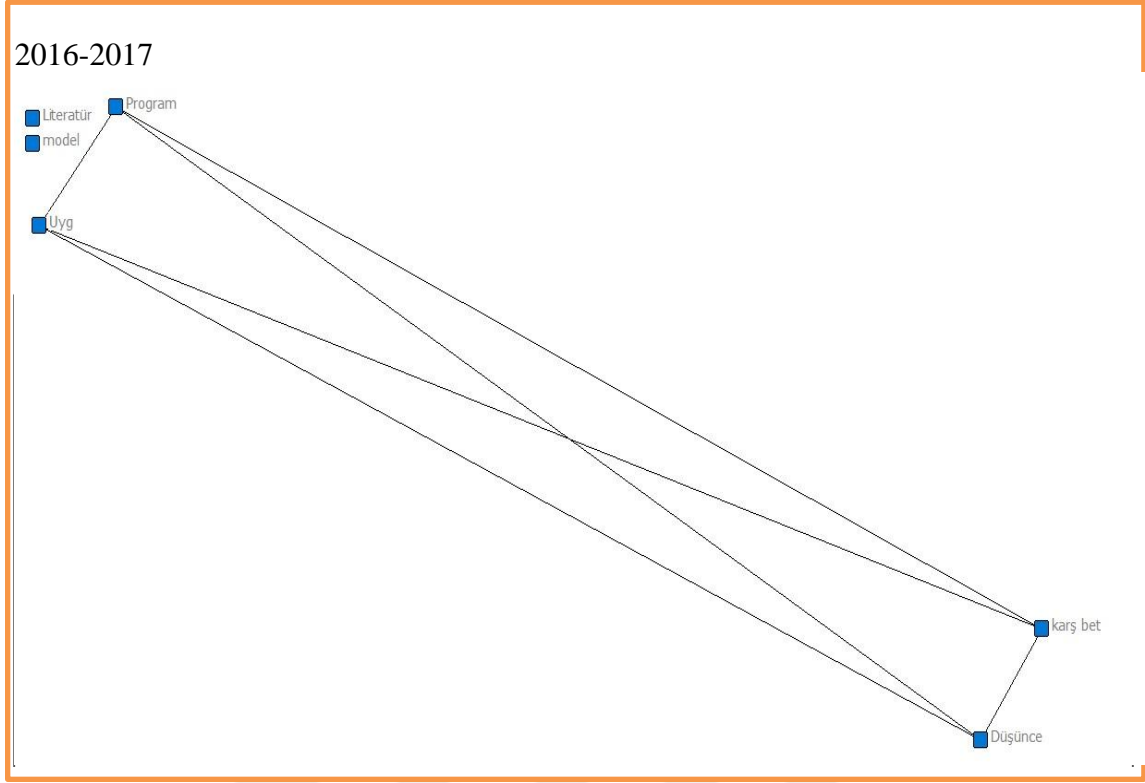
Şekil 12. 2010-2012 yılları arasındaki tez amaç ağı

Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının 2010-2012 yılları arasındaki oluşumunu incelemek için oluşturulan matris (Tablo 7) sosyal ağ analizi ile incelenerek ağın genel yapısı Şekil 12’de gösterilmiştir. Şekil 12 incelendiği zaman bu dönemde uygulama ve karşılaştırmalı betimleme amaçlarıyla yazılan tez olmadığı ve bu amaçların bilgi oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları oldukları görülmüştür. Diğer amaçlarla ilgili yazılan tezlerin bu dönem içerisinde hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşumunda etkili olduğu görülmüştür.



Şekil 13. 2013-2015 yılları arasındaki tez amaç ağı

Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının 2013-2015 yılları arasındaki oluşumunu incelemek için oluşturulan matris (Tablo 8) sosyal ağ analizi ile incelenerek ağın genel yapısı Şekil 13’de gösterilmiştir. Şekil 13 incelendiği zaman bu dönemde uygulama, literatür ve doküman incelemesi, model önerisi amaçlarıyla yazılan tez olmadığı ve bu amaçların bilgi oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları oldukları görülmüştür. Diğer amaçlarla ilgili yazılan tezlerin bu dönem içerisinde hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşumunda etkili olduğu görülmüştür.



Şekil 14. 2016-2017 yılları arasındaki tez amaç ağı

Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının 2016-2017 yılları arasındaki oluşumunu incelemek için oluşturulan matris (Tablo 9) sosyal ağ analizi ile incelenerek ağın genel yapısı şekil 14’de gösterilmiştir. Şekil 14 incelendiği zaman bu dönemde literatür ve doküman incelemesi, model önerisi amaçlarıyla yazılan tez olmadığı ve bu amaçların bilgi oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları oldukları görülmüştür. Diğer amaçlarla ilgili yazılan tezlerin bu dönem içerisinde hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşumunda etkili olduğu görülmüştür.

4.4. Boylamsal Ağ Analizi Yoğunluk Ölçümleri

Hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısını oluşturan araştırma amaçlarının yoğunluğu yıllara göre nasıl değişmektedir? Yıllara göre tez sayısı nasıl değişmektedir? Bir dönem içerisinde yapılan tez sayısının artması araştırma amaçlarını nasıl etkilemektedir? sorularına cevap aranmak için oluşturulan 2007-2009, 2010-2012, 2013-2015, 2016-2017 dönemlerine ait tez sayısı ve ağ yoğunluğunu içeren bilgiler aşağıda Tablo 12’ de gösterilmiştir.

Tablo 12. Tezlerin Yazılma Amaçları Boylamsal Ağ Yoğunluk Ölçümleri

	2007-2009	2010-2012	2013-2015	2016-2017
Tez Sayısı	7	9	16	15
Yoğunluk	0,667	0.400	0.400	0.400

Tablo 12 incelendiği zaman 2007-2009 yıllarını kapsayan dönemden itibaren tez sayısında artış görülürken 2013-2015 döneminden sonra az da olsa tez sayısında düşüş görülmüştür.

Şekil 11, Şekil 12, Şekil 13, Şekil 14 incelendiğinde oluşturulan dört dönemde (2007-2009, 2010-2012, 2013-2015, 2016-2017) hayat boyu öğrenme bilgi ağının oluşmasında yer almayan izole tez amaçları olduğu görülmüştür.

2007-2009 yıllarını kapsayan dönemde model önerisi amacıyla yazılan tez çalışmasının olmadığı görülürken, 2010-2012 yıllarını kapsayan dönemde uygulama ve karşılaştırmalı betimleme amacıyla yazılan tez çalışmalarının olmadığı görülmektedir. Yine aynı şekilde incelendiği zaman 2013-2015 yıllarını kapsayan dönemde uygulama, literatür ve doküman incelemesi, model önerisi amacıyla yazılan tez çalışmalarına rastlanmazken, son dönem olan 2016-2017 yılları arasında ise literatür ve doküman incelemesi, model önerisi amacıyla yazılan tez çalışmalarına rastlanmamıştır.

Bu dönemlerde belirtilen amaçlara yönelik çalışmalar olmadığı için bu kapsamda bilgi üretilmediği ve hayat boyu bilgi ağının oluşmasında eksikler olduğu söylenebilir.

Bu dört dönem ayrı ayrı incelendiği zaman hayat boyu öğrenmeyle ilgili en fazla tez çalışmasının 2013-2015 dönemde yapıldığı görülürken tez amaçlarındaki en az çeşitlilikte bu dönemde görülmüştür. Yani tezler belirli amaçlara yönelik yazılmıştır. Ayrıca hayat boyu öğrenmeyle ilgili en az tez çalışmasının yapıldığı 2007-2009 döneminde ise tez amaçlarındaki çeşitliliğin en fazla olduğu görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç Ve Tartışma

Belirili bir disipline ait çalışmaları incelemek ilgili alandaki gelişmeleri ve değişimleri ortaya çıkarmada yapılan bibliyometrik araştırmalar disiplinlere ait bilgi ağının çıkarılmasında önemli bir yere sahiptir. (Karagöz ve Yüncü, 2013; Karagöz ve Kozak, 2014; Al ve Çoştur, 2007 ; Law ve Cheung 2008). Sosyal ağ analizi yöntemi birçok alanda yaygın olarak kullanılmakta ve yaptığı ölçüm sonuçlarını görsellerle zenginleştirmektedir. Binlerce aktörü tek bir ağda çeşitli ölçümlerle inceleme fırsatı sunan sosyal ağ analizi bir konu hakkında yazılan çalışmaların incelenmesi ve o konu hakkında bilgi ağ yapısının oluşturulmasında da önemli yer tutmaktadır. Araştırmacılar sosyal ağ analizi birçok farklı alanda zengin analizler sunup, sosyal varlıklar arasındaki ilişkiler üzerine odaklanarak diğer yöntemlerden farklı özelliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır (Argan, 2014).

Hayat boyu öğrenme, gelişmenin ve kalkınmanın en önemli aracı hâline gelirken bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu tez kapsamında Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan hayat boyu öğrenmeye ilişkin tezler sosyal ağ analizi ile incelenmiş, hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısı ortaya çıkarılarak, yıllar içerisindeki değişimi incelenmiştir.

Araştırma sonucunda hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısının oluşturulmasında etkili olan en önemli tez yazılma amacının düşünce /algı/ tutum incelemesi olduğu ortaya çıkmıştır. Gündoğdu ve diğerleri (2016) tarafından yapılan çalışmada da hayat boyu öğrenme ile ilgili araştırmaların çoğunun yazılma amacının düşünce/ algı/ tutum incelemesi olduğu ve bu amacın hayat boyu öğrenme bilgi ağının oluşumunda önemli bir yere sahip olduğu vurgulanmıştır.

Tez amaçları bir ağ içerisinde incelendiğinde düşünce/ algı/ tutum incelemesi amacının arasındalık merkeziliği değerinin yüksek olduğu ve diğer tez amaçları arasında köprü rolü üstlendiği belirlenmiştir. Ağda arasındalık merkeziliği değeri yüksek olan aktör, bilginin üretiminde diğer amaçlar ile en sık bağlantı sağlayan

aktördür. Freeman (1979), arasındalık merkeziliği değeri yüksek olan aktörü, ağdaki diğer aktörlerin birbirlerine ulaşmak için en yaygın şekilde başvurmak zorunda oldukları aktör olarak belirtmiştir. Diğer amaçlara yönelik araştırma yapmak isteyen yazarların bilgi ağını oluştururken yüksek arasındalık değerine sahip olan tez amacına yönelik çalışmalara başvuracağı düşünülmektedir. Genel olarak yüksek arasındalık merkeziliğine sahip olan aktörlerin ağda bilgi akışının hızlı bir şekilde sağlanmasına yardımcı olduğu düşünülmektedir.

Ağ oluşumu incelenirken sosyal ağ analizi bileşenlerinden yararlanılmaktadır. Sosyal ağ analizi bileşenlerinden olan yoğunluk kavramı da ağ hakkında önemli bilgiler elde etmemizi sağlamaktadır. Düşük ağ yoğunluğu ağda az miktarda birleşmeyi ifade ederken, ağdaki aktörlerin merkezileşmediğini yani ağın tek bir amaç etrafında yoğunlaşmadığını ifade etmektedir. Bu tez çalışmasında bir ağın bütün olarak ne kadar bağlantılı olduğunun göstergesi olan ağ merkezilik değerine bakıldığı zaman ağ içindeki yoğunlaşmanın az olduğu görülmüştür.

Hayat boyu öğrenme bilgi ağının yıllara göre değişimini incelemek için 2007-2017 yılları arasında yazılan tezler dört döneme (2007-2009, 2010-2012, 2013-2015, 2016-2017) ayrılarak incelendiği zaman bu dönemlerde bazı tez amaçlarına yönelik bilgiler oluşmadığı görülmüştür. 2007-2009 döneminde model önerisi, 2010-2012 döneminde uygulama ve karşılaştırmalı betimleme, 2013-2015 döneminde uygulama, literatür ve doküman incelemesi, model önerisi, 2016-2017 döneminde ise literatür ve doküman incelemesi, model önerisi amaçlarına yönelik tez olmadığı görülmüştür. Bu tez amaçlarının belirtilen dönemlerde bilgi oluşumunda eksik olan tez yazılış amaçları oldukları görülmüştür. Her dönemde hayat boyu öğrenme bilgi ağının oluşmasında yer almayan tez amaçlarının farklı olduğu görülmüştür. Ayrıca düşünce/algı/tutum incelemesi amacıyla yazılan tezlerin bu dört dönemin içerisinde yer aldığı ve hayat boyu öğrenme bilgi ağını oluşturmada önemli bir yer sahip olduğu görülmüştür.

Bu dört dönem ayrı ayrı incelendiği zaman elde edilen bir diğer sonuç ise hayat boyu öğrenmeyle ilgili en fazla tez çalışmasının yapıldığı 2013-2015 döneminde tez amaçlarındaki çeşitliliğin en az olduğu görülürken, en az tez çalışmasının yapıldığı 2007-2009 döneminde ise tez amaçlarındaki çeşitliliğin en fazla olduğu görülmüştür. Bir dönem içerisinde tez sayısı arttıkça tez yazılma amacının çeşitleneceği düşünülürken tam tersi sonuca ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan birisi de Türkiye’de 2007-2017 yılları arasında üretilen hayat boyu öğrenmeye ilişkin tez sayısındaki artışın istikrarlı bir şekilde artmadığı gözlenmiştir. Bazı dönemlerde tez sayısında artış görülürken, bazı dönemlerde azalma görülmüştür. Tez sayısındaki en büyük artış 2016 yılında görülmüştür. Hayat boyu öğrenmenin giderek önem kazandığı hatta birçok ülkede strateji planlarına dahil edilmesiyle tez sayısında artış olacağı düşünülürken 2017 yılında düşüş görülmüştür.

Ayrıca bu tez çalışmasında birçok alanda yaygın olarak kullanılan sosyal ağ analizi yöntemi, sosyal ağ analizi bileşenleri, sosyal ağ analizi yapmak için kullanılan programlar ve bu programlar kullanılarak yapılan çalışma örneklerine yer verilmiştir. Bu tez çalışmasının sosyal ağ analizi yöntemini kullanmak isteyen araştırmacılara yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Elde edilen hayat boyu öğrenme bilgi ağ yapısına ait sonuçların literatüre, araştırmacılara ve eğitim kurumlarına katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Literatür incelendiği belirli bir disipline ait çalışmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği çalışmalara az rastlanmıştır. Bu kapsamda belirli bir disiplin ile ilgili çalışmaların sosyal ağ analizi ile incelendiği araştırmalar daha çok yapılmalıdır.

Bu çalışmanın verileri Yükseköğretim Tez Kurumu’nda yer alan hayat boyu öğrenme ile ilgili yüksek lisans ve doktora tezleri ile sınırlıdır. Hayat boyu öğrenme ile ilgili yapılmış olan diğer çalışmalarda kullanılarak kapsamı daha geniş bir çalışma oluşturulabilir. Böylece kurumlar arası işbirliği de sosyal ağ analizi ile incelenebilir.

Tez çalışmasında sosyal ağ analizi ile merkezilik, yoğunluk ve boylamsal ağ ölçümlerine yer verilerek analizler yapılmıştır. Bu ölçümlerin yanında ego ağ analizi, tez amaçları ve üniversiteler arasında uyum analizi yapılabilir.

Yapılan çalışma da tez sayısındaki en büyük artış 2016 yılında görülmüştür. Hayat boyu öğrenmenin giderek önem kazandığı hatta birçok ülkede strateji planlarına dahil edilmesiyle birlikte çalışma sayılarında her geçen yıl artışın olacağı düşünülürken 2017 yılında yazılan tez sayılarında düşüş görülmüştür. Bunun nedeni araştırılabilir.

Sosyal ağ analizi sunduğu zengin ölçümlerle eğitim bilimleri alanında daha çok kullanılmalı ve bu alandaki çalışmaların sayısı arttırılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adabaş, A. (2016). Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri. Yayımlanmış yüksekisans tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Akın, M. (2016). Kadınlarda Yoksulluğun Görünümü ve Yaşam Boyu Öğrenmeye Etkisi. Yayımlanmış yüksekisans tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Aksoy, M. (2013). Kavram Olarak Hayat Boyu Öğrenme ve Hayat Boyu Öğrenmenin Avrupa Birliği Serüveni, *Bilig*, (64), 23-48.
- Al, U., ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163.
- Al, U., Sezen, U. ve Soydal, İ. (2012a). Hacettepe Üniversitesi Bilimsel Yayınlarının Sosyal Ağ Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi, *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 29(1), 53-71.
- Al, U., Sezen, U., & Soydal, İ. (2012b). Türkiye'nin Bilimsel Yayınlarının Sosyal Ağ Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi. Proje No: 110K044, Ankara.
- Arcagök, S. ve Şahin, Ç. (2014). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Düzeyinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 394-417.
- Argan, M. T. (2014). E-Şikâyetle İlgili Tanımlayıcı Bir Çalışma: Şikâyet Forumu Olarak Bir Web Sitesinin Sosyal Ağ Analizi, *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 5(1), 49-66.
- Başfıncı, Ç. (2016). Marka İmajının Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi: Turkcell ve Vodafone Markalarına Yönelik Bir Araştırma, *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 25-50.
- Batagelj, V. ve Mrvar A.(2011). Program for Analysis and Visualization of Large Networks.
- Batagelj, V. ve Mrvar A. (2016) .Analysis and visualization of large networks with program package Pajek.
- Baykal, Ş., ve Gürbüz, S. (2016). Sosyal Sermaye Ve Bireyler Arası Güven İlişkisinin Sosyal Ağ Analizi Ile İncelenmesi, *İş ve İnsan Dergisi*, 3(2), 77-91.

- Berberoğlu, B. (2010). Yaşam Boyu Öğrenme İle Bilgi Ve İletişim Teknolojilerin Açısından Türkiye nin Avrupa Birliği ndeki Konumu, Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 5(2), 113-126.
- Brass, D. J. (1993). A Social Network Perspective On Industrial/ Organizational Psychology
- Çetin, U. (2013,11 Aralık). Karmaşık Ağlara Genel Bir Bakış, Gephi Uygulamalı Sosyal Ağ Analizi. <http://inet-tr.org.tr/inetconf18/sunum/23.pdf> , (erişim 23 Kasım 2016).
- Chang, J., Chang, S., Hsu, Y. ve Chen, H. (2007,AY). Social Network Analysis to Blogbased Online Community. Convergence Information Technology 2007 Uluslar arası konferansında sunulan bildiri.
- Coşkun, Y. D., ve Demirel, M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(42), 108-120.
- Codal, K. S., ve Coşkun , E. (2016). Sosyal Ağ Türlerinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bir Ağ Analizi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(16), 143-158.
- Çetinkaya, Ahmet. (2017). Sosyal Ağ Analizi. <http://www.ahmetcetinkaya.com/wp-content/uploads/2017/03/sunum6.pdf> (erişim 15 Temmuz 2018).
- Freeman, L. C. (1978). Centrality in Social Networks Conceptual Clarification. Social Networks, 1(3), 215-239.
- Gençer, M. (2013). Sosyal Ağlar Ders Notları. <http://mgencer.com/files/SosyalAglar.html> (erişim 15 kasım 2016).
- Güleç, İ., Çelik, S., ve Demirhan, B. (2013). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme, Sakarya University Journal of Education, 2(3), 34-48.
- Gündoğdu, K., Yüksel, S., Akyol, B., ve Vural, R. A. (2016). Hayat boyu öğrenme konusunda yayımlanan tez ve makalelere ilişkin bir içerik analizi: 2000-2015, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(2), 1491-1513.
- Gürsakal, N. (2009). Sosyal Ağ Analizi: Pajek, Ucinet ve Gmine Uygulamalı. (1.baskı). Bursa, Dora yayıncılık.

- Güzeller, O.C., Eser, T. ve Aksu G. (2016). UCINET ile Sosyal Ağ Analizi. (1.baskı). Ankara, Maya Akademi Yayıncılık.
- Hart, R. (2006). Using e-learning to help students develop lifelong learning skills. PH Thesis, Royal Roads University, Canada.
- Kapucu, N. (2008). Effective Nonprofit Governance And Social Capital: A Network Analysis Perspective, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 63(02), 65-89.
- Karagöz, D., ve Kozak, N. (2014). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: Araştırma Konuları ve Kurumlar Arası İş Birliğinin Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi, Türk Kütüphaneciliği, 28(1), 47-61.
- Karagöz, D., ve Yüncü, H. R. (2013). Sosyal Ağ Analizi İle Turizm Alanında Yazılmış Doktora Tezlerinin Araştırma Konularının İncelenmesi, Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2013(15), 205-232.
- Karakuş, C. (2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2(3), 26-35.
- Karaman, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında, Ülkemiz Milli Eğitim Sisteminde Yeralan Sanat Eğitimcilerinin Mesleki Gelişim Olanakları. Yayımlanmış yüksekisans tezi, , Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Kaya, H.E. (2010). Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları. Yayımlanmış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Keskin, B. (2012, 21 Mart). Sosyal Ağların Eğitsel Kullanımı. <http://sosyalaglarinegtselkullanimi.blogspot.com.tr/>, (erişim 10 Aralık 2016).
- Kılıç, H. (2015). İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri (Denizli ili örneği). Yayımlanmış yüksekisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kilduff, M. ve Tsai, W. (2003). Social networks and organizations [e-book]. [https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=wln7lo36LYgC&oi=fnd&pg=PP2&dq=Kilduff,+M.+ve+Tsai,+W.+\(2003\)+Social+networks+and+organizations.+London,+UK:+Sage+Publications.&ots=MPkKWQmWet&sig=Ebze9pgTLcIkIeYFMjD8PMt5ODk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=wln7lo36LYgC&oi=fnd&pg=PP2&dq=Kilduff,+M.+ve+Tsai,+W.+(2003)+Social+networks+and+organizations.+London,+UK:+Sage+Publications.&ots=MPkKWQmWet&sig=Ebze9pgTLcIkIeYFMjD8PMt5ODk&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false), (erişim 19 Mayıs 2018).

- Koç, M., Taş, S., Özkan, H. H., ve Yılmaz, E. (2009, Mayıs). Türkiye’de Yetişkin ve Yaşam Boyu Eğitime Yönelik Lisans Programı Önerisi. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale. <http://www.eab.org.tr/eab/2009/pdf/339.pdf>, (erişim 02 Ocak 2018).
- Konokman, G. Y., ve Yelken, T. Y. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29(29-2).
- Kumar, S., Morstatter, F. ve Liu, H. (2014). Analyzing Twitter Data.
- Laal, M. ve Salamati, P. (2012). Lifelong learning; why do we need it?. Procedia-Social and Behavioral Sciences, (31), 399-403.
- Law, R. ve Cheung, P. (2008). An Analysis of Publications in Leading Tourism Journals and Its Implications, Journal of China Tourism Research, 4 (1), 78-97.
- Lengrad P. (1985), “Lifelong Education: Growth of the Concept”, The International Encyclopedia of Education, V.5, ed. Torsten Husen, T. Neville. Postlethwaite, Pergamon, Oxford, p. 3067
- Morrison, D. (2016, 26 Ocak). Can Social Network Analysis Help Teachers Change?. <https://onlinelearninginsights.wordpress.com/2016/01/26/can-social-network-analysis-help-teachers-change/>, erişim (14 Aralık 2016).
- Özçiftçi, M. (2014). Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Özyeterliklerinin İlişkisi. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Amasya.
- Özmen, Ş. Y., ve Başfıncı, Ç. (2016). Haber Kanallarına İlişkin Algıların Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi: CNN Türk, Haber Türk ve NTV Kanallarına Yönelik Bir Araştırma, Journal of Communication Theory & Research/İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi, 2016(43), 15-39.
- Özyavuz, S. (2012). Mimarlık Dünyasında Yaşam Boyu Öğrenme: İnteraktif E-atölye Modülü Önerisi. Yayımlanmış doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Pesen, M.M. (25 Aralık 2012). Grafik Görselleştirme ve Veri Analizi Programı. <http://www.e-siber.com/programlar/grafik-gorsellestirme-ve-veri-analizi-programi/>, erişim tarihi(29 Kasım 2016).

- Pham, M. C., Cao, Y. ve Klamma, R. (2012). Social Network Analysis Methods for Lifelong Learning Communities.
- Polat, Z.A. ve Alkan M. (2015, Mart). Jeodezi, Jeoinformasyon ve Arazi Yöntemi Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi. TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 1-9. ATO Congressium Toplantı ve Fuar Merkezi, Ankara/Türkiye.
- Raper, S. (2012,13Ocak). Graphing The History of Philosophy <http://www.coppelia.io/2012/06/graphing-the-history-of-philosophy/>, erişim (2 Aralık 2016).
- Ruane, R. ve Koku, E. F. (2014). Social Network Analysis of Undergraduate Education Student İnteraction in Online Peer Mentoring Settings, Journal of Online Learning and Teaching, 10(4), 577-589.
- Russo, T. C. ve Koesten, J. (2005). Prestige, centrality, and learning: A social network analysis of an online class, Communication Education, 54(3), 254-261.
- Savaş, S. ve Topaloğlu N. (2015). Sosyal Medya Verileri Üzerinden Siber İstihbarat Faaliyetleri.
- Senemoğlu, Nuray (2004). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. (25. baskı). Ankara, Gazi Kitabevi.
- Scales, P. (2016). Yaşam Boyu Öğrenme ve Öğretim (Çev. Ülkü,.). Ankara. (Eserin asıl yayın tarihi 2015).
- Sert, F., Tüzüntürk, S. ve Gürsakal, N. (2014). NodeXL ile Sosyal Ağ Analizi: # Akademikzam Örneği. 15. Uluslararası Ekonometri, Yöneylem Araştırmaları ve İstatistik Sempozyumu, 463-482. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Silvestru, C. I. ve Lupescu, M. E. (2015). Using Social Media in Lifelong Learning. Academy of Economic Studies, Economy Informatics, 15(1), 61.
- Singh, R. (2015,22 Eylül). Social Network Analysis in Education. <https://www.linkedin.com/pulse/social-network-analysis-education-ravinder-singh>, erişim (14 Aralık 2016).
- Song, E., Petrushyna, Z., Cao, Y., & Klamma, R. (2011, September). Learning analytics at large: the lifelong learning network of 160,000 European teachers. In European Conference on Technology Enhanced Learning. 398-411.
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and Current Status of Science Education Research in Turkey. Essays in Education [Special issue], 1-22.

- Tobias, R. (1999). Lifelong learning under a comprehensive national qualifications framework-rhetoric and reality. *International Journal of Lifelong Education*, 18(2), 110-118.
- Tortop, Ö. (2010). Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Temel Yeterlik Alanları: Türkiye Durumu. Yayınlanmış yüksekisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tunalı, V. (2016). Sosyal Ağ Analizine Giriş. (1.baskı). Ankara ,Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tunca, N., Şahin, S. A. ve Aydın, Ö. (2015). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 433-446.
- Van Duijn, M. A. ve Vermunt, J. K. (2006). What Is Special About Social Network Analysis?, *Methodology*, 2 (1), 2–6.
- Wang, V. ve Parker, J. (2014). Lifelong Learning in China. *Revista Internacional de Organizaciones*, (12), 71-88.
- Willging, P.A.(2005). Using Social Network Analysis Techniques to Examine Online Interactions, *US-China Education Review*, 2 (9), 46- 56.
- World Bank. (2003). Lifelong learning in the global knowledge economy: challenges for developing countries. <http://siteresources.worldbank.org/INTLL/Resources/87Lifelong-Learning-in-the-Global-KnowledgeEconomy/lifelonglearningGKE.pdf>., (erişim 13 Mayıs 2018).
- Yakar, M., ve Eteman, F. S. (2017). Türkiye'de İller Arası Göçlerin Nodexl İle Sosyal Ağ Analizi, *Göç Dergisi*, 4(1), 82-109.
- Yaman, F. (2014). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır il örneği). Yayınlanmış yüksekisans tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Yaşın, C., Çetin, M. ve Sönmez, B. (2017). Halkla İlişkiler Alanındaki Doktora Tezleri Üzerinden Türkiye ve ABD'de Bilimsel Bilginin Gelişmesinin Analizi, *Selçuk İletişim Dergisi*, 10 (1), 454-480.
- Ying, T. ve Xiao, H. (2011). “Subjects Knowledge Linkage: A Social Network Analysis of Tourism Dissertation. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 36(4), 450-477.

Yurdakul, C. (2016). Özerk Öğrenme ve Yaşam Boyu Öğrenme Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.



EKLER

Berak Tarih ve Sayı: 11/07/2017-23686

T.C.



FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Öriginel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu

Sayı :97132852050.01.04/

Konu :Doç. Dr. Hünyarın ATICI (Yük. Lis. Öğr. Neslihan KISSİCİ)

BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ ANABİLİM DALINA

İlgili :11/07/2017 tarihli, 210095 sayılı ve "Özin İsteği" konulu yazı

Anabilim Dalınız Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hünyarın ATICI yönetiminde, Yük. Lis. Öğr. Neslihan KISSİCİ'ye ait "Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi" konulu çalışması ile ilgili Etik Kurul Kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır.
Prof. Dr. Mustafa KAPLAN
Kurul Başkanı

Not : Araştırmacıların TÜBİTAK'a yapılacak başvurular için, tüm belgelerin orijinal imzalarının bulunduğu etik kurul kararını talep etmelerini gerekmektedir.

EK :

Etik Kurul Kararı 1(bir) sayfa

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

ETİK KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR NO	ÇALIŞMACININ ADI SOYADI
05.10.2017	13	20	Doç. Dr. Bünyamin ATICI

KARAR

“Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi ile İncelenmesi”
konulu çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Prof. Dr. Mustafa KAPLAN (Başkan)			
Prof. Dr. Demet ÇİÇEK (Üye)	İmza	Prof. Dr. Figen DEVECİ (Üye)	İmza
Prof. Dr. Erdal TAŞKIN (Üye)	İmza	Prof. Dr. Nuri GÖMLEKSİZ (Üye)	İmza
Doç. Dr. Funda GÜLCÜ BULMUŞ (Üye)	İmza	Doç. Dr. Süleyman İLHAN (Üye)	İmza
Doç. Dr. İrfan EMRE (Üye)	İmza	Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU (Üye)	İmza
Doç. Dr. Özge HANAY (Üye)	İmza	Doç. Dr. Taner YILDIRIM (Üye)	Bulunmadı
Yrd. Doç. Dr. Nurhan HALİSDEMİR (Üye)	İmza	Yrd. Doç. Dr. Mehmet TUZCU (Üye)	İmza



EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Neslihan KESER
Öğrenci Numarası	152407105
Enstitü Anabilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Bilim Dalı	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Bünyamin ATICI
Tez Başlığı (Türkçe)	Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Araştırmaların Sosyal Ağ Analizi İle İncelenmesi

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam sayfalık kısmına ilişkin, 26.07.2018 tarihinde Enstitü tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % .9 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.


Neslihan KESER
Öğrencinin Adı-Soyadı

F.Ü.LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ

Madde 41- Lisansüstü tezleri ile birlikte teslim edilmesi gereken belgeler şunlardır:

- a) Lisansüstü tezler, savunma öncesinde **intihal program raporu** ve ilgili makale şartını sağladığına dair belgeleri ile birlikte enstitüye teslim edilir.
- b) İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "% 25'i geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

ÖZ GEÇMİŞ

Adı Soyadı : Neslihan KESER

Doğum Yeri : ELAZIĞ

Doğum Tarihi : 01/08/1992

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Ahmet Kabaklı Anadolu Öğretmen Lisesi (2006-2010)

Lisans : Fırat Üniversitesi- Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği
(2011- 2015)

Mesleği: Öğretmen

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl: Elazığ Atatürk Anadolu Lisesi

(2015-2016 eğitim öğretim yılı 1. dönem)

Arıcak İmam Hatip Ortaokulu (2017- Halen)

E posta: neslihankeser019@gmail.com